

***Dolgoročni razvojni načrt
Občine Sveti Tomaž
2022-2030***

Izdelovalec

Razvojni raziskovalni center RRC Ormož

Vrazova ulica 9, 2270 Ormož

Tel.: 02 / 741 53 52

E-pošta: info@rrc-ormoz.si

Spletna stran: www.rrc-ormoz.si

NOVEMBER 2021

Uvodni nagovor župana

Spoštovane občanke in občani!

Občina Sveti Tomaž je nastala leta 2006 z izločitvijo iz skupne občine Ormož. Težnje po samostojnosti so bile med prebivalci Svetega Tomaža prisotne že kmalu po osamosvojitvi Slovenije. Uvedba lokalne Samouprave na podlagi evropskih standardov je bila zapisana že z ustavno ureditvijo Republike Slovenije. Glede na potrebe časa in danih možnosti so se prebivalci občine Sveti Tomaž odločili za samostojno pot, ki danes šteje polnih 15 let svojega delovanja. Najpomembnejša vlaganja smo usmerjali v ureditev komunalne infrastrukture, ki je predstavljala največjo oviro za željen razvoj na tem območju. Tako smo modernizirali preko 55 km makadamskih cest, zgradili 4 km kanalizacije v urbanem naselju Svetega Tomaža skupaj s potrebno čistilno napravo, poskrbeli za izgradnjo širokopasovnega omrežja na celotnem območju občine, ter primerno uredili potrebno infrastrukturo za razvoj športa in kulture. Pomembna vlaganja so bila opravljena na področju turizma s katerim občina postaja prepoznavna širom po Sloveniji in preko njenih meja. V občini je poskrbljeno za urejene prostorske pogoje Vrtca in Osnovne šole. Z izgradnjo Medgeneracijskega centra je poskrbljeno za primerno domsko oskrbo starejših, za urejene prostore Zdravstvene ambulante in prostora za medgeneracijsko druženje. Tako smo prešli obdobje v katerem je občina poskrbela za potrebne pogoje za normalno delovanje na različnih področjih javnega delovanja.

Pred nami je priprava Dolgoročnega razvojnega načrta občine Sveti Tomaž s katerim želimo zapisati glavne usmeritve. Razvoj na gospodarskem področju, iskanje potencialnih vlagateljev za investiranje in nova delovna mesta, razvoj turizma in ohranjanje naravne krajine Svetega Tomaža so le najpomembnejša področja, ki jim želimo slediti v naslednjih letih. Pred nami je še vedno potreba po investicijskem vlaganju v zagotavljanje osnovnih človekovih potreb, še posebej na področju oskrbe prebivalcev z zdravo pitno vodo, urejenimi cestami, ki bodo predstavljale potrebno varnost za vse udeležence v prometu, skrb za potrebna vlaganja v kanalizacijske sisteme ter nenazadnje skrb za ohranjanje zelenega turizma.

Z dokumentom Dolgoročnega razvojnega načrta Občine Sveti Tomaž želimo s pomočjo posameznikov, društev in ustanov oblikovati strateški razvoj, ki bo po meri ljudi. Z njim si želimo graditi privlačno in uspešno občino v kateri bo življenje prebivalcev v skladu z njihovimi željami in pričakovanji.

KAZALO

1	UVOD	8
2	METODOLOGIJA	10
3	NAMEN	11
4	VIZIJA RAZVOJA	12
5	ANALIZA STANJA V OBČINI SVETI TOMAŽ.....	14
5.1	Demografske, sociološke in ekonomske značilnosti	14
5.1.1	Demografska gibanja	14
5.1.1.1	Delovno aktivno prebivalstvo	15
5.1.1.2	Brezposelnost	16
5.2	Okolje in infrastruktura	18
5.2.1	Prometna infrastruktura	18
5.2.2	Komunalna infrastruktura	18
5.2.3	Stopnja zadovoljstva prebivalstva na področju infrastrukture, okolja, prometa	19
5.3	Gospodarstvo	21
5.3.1	Turizem.....	21
5.3.2	Podjetništvo	23
5.3.3	Naravna in kulturna dediščina	24
5.3.3.1	Župnijska cerkev	24
5.3.3.2	Domačija dr. Stanka Cajnkarja	24
5.3.3.3	Klet, muzej Brumen	25
5.3.3.4	Stajnkov mlin.....	26
5.3.3.5	Ribnik Savci	26
5.3.3.6	Razgledni grič Gomila.....	27
5.3.4	Kmetijstvo	27
5.4	Družbene dejavnosti.....	28
5.4.1	Zdravstvo.....	28
5.4.2	Socialno varstvo	28
5.4.3	Predšolska vzgoja	29
5.4.3.1	Projekcija vključenost v predšolsko vzgojo do leta 2030.....	31
5.4.4	Osnovno šolstvo in izobraževanje.....	31
5.4.4.1	Osnovno šolstvo	31
5.4.4.2	Izobraževanje odraslih.....	32
5.4.4.3	Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami	33

5.4.5	Kultura	33
5.4.6	Šport	34
5.4.7	Mladi	35
5.5	Stopnja zadovoljstva prebivalstva na področju kulture, rekreacije, prostoračasne dejavnosti	36
6	ANALIZA POTREB	40
6.1	Obstoječe stanje	40
6.2	Vizija Sveti Tomaž 2030	41
6.3	Izzivi občine	42
7	SWOT ANALIZA	44
8	PRIMERJALNA ANALIZA S PRIMERLJIVIMI OBČINAMI	48
9	STRATEŠKE RAZVOJNE USMERITVE IN PRIORITETE.....	51
9.1	Identifikacija prioritet v prihodnjem obdobju razvoja občine Sveti Tomaž	51
9.2	Razvojni cilji	52
9.3	Strateški cilji občine v prihodnje	53
10	RAZVOJNI PROJEKTI.....	55
10.1	Strateški cilj: Spodbujati podjetništvo in razvijati kmetijstvo, gozdarstvo in podeželje ...	55
10.2	Strateški cilj: Izboljšati prepoznavnost turističnega območja.....	56
10.3	Strateški cilj: Zagotovitev prostorske in infrastrukturne urejenosti	56
10.4	Strateški cilj: Zagotavljanje možnosti za organizirano kulturno, športno in drugo interesno udejstvovanje	57
10.5	Strateški cilj: Zagotavljanje pogojev za kakovostno zdravstveno in socialno oskrbo	57
10.6	Strateški cilj: Zagotavljanje pogojev za varovanje okolja, zaščite in reševanja	57
11	PREGLED MOŽNOSTI SOFINANCIRANJA PROJEKTOV Z EU SREDSTVI DO LETA 2030	59
11.1	Načrt za okrevanje in odpornost.....	59

11.2	Večletni finančni okvir 2021 - 2027	60
11.3	Skupna kmetijska politika.....	61
12	SPREMLJANJE IZVAJANJA RAZVOJNEGA NAČRTA IN NJEGOVO DOPOLNJEVANJE.....	66
13	INFORMIRANJE JAVNOSTI	67
14	ZAKLJUČEK.....	68

Kazalo tabel

Tabela 1: število prebivalcev med leti 2017 in 2021	14
Tabela 2: Delovno aktivno prebivalstvo po starostnih skupinah	15
Tabela 3: Število otrok in oddelkov v šolskem letu 2020/2021	30
Tabela 4: Število otrok v vrtcu med leti 2015 ter 2020	30
Tabela 5: Število vključenih otrok v osnovnošolsko izobraževanje 2015-2020	32
Tabela 6: Število mladih med 15 in 29 let	35
Tabela 7: Izzivi občine	42
Tabela 8: koeficient razvitosti občine	48
Tabela 9: Primerjalna analiza s primerljivimi občinami	49
Tabela 10: Finančni okvir evropskih sredstev iz različnih mehanizmov do leta 2030.....	64

Kazalo grafov

Graf 1: Delež prebivalcev v letih 2015, 2018 in 2021	14
Graf 2: Predvidevanje gibanja prebivalcev starih med 15 in 64 let do leta 2030	15
Graf 3: Predvidevanje rasti delovno aktivnega prebivalstva	16
Graf 4: Število brezposelnih oseb med 2017 in 2021	17
Graf 5: Stopnja zadovoljstva prebivalstva – okolje, infrastruktura, promet, prostor	20
Graf 6: strinjanje/nestrinjanje s podanimi trditvami	21
Graf 7: Turizem v občini Sveti Tomaž	23
Graf 8: Vključenost otrok v vrtce razmerje Sveti Tomaž – Slovenija.....	30
Graf 9: Predvidevanje vključenosti otrok v predšolsko vzgojo do leta 2030	31
Graf 10: Predvidevanje vključenosti otrok v osnovnošolsko izobraževanje do leta 2030	32
Graf 11: Predvidevanje števila mladih med 15-29 let do leta 2030.....	35
Graf 12: Organizirana rekreacija	36
Graf 13: Otroško igrišče.....	36
Graf 14: Športno igrišče.....	36
Graf 15: Kulturna dvorana	37
Graf 16: družbeno in družabno življenje v občini.....	37

Graf 17: priložnosti za družbeno in družabno udejstvanje	38
Graf 18: Kakovost bivanja v primerjavi z desetimi leti nazaj	40
Graf 19: Pomembnost potencialnih projektov prihodnosti.....	41
Graf 20: Razpoložljiva sredstva do leta 2030 iz različnih mehanizmov	63

Kazalo slik

Slika 1: Odstotek brezposelnosti julij 2021	17
Slika 2: Rastlinska čistilna naprava	19
Slika 3: Počitniška hiša Roman & Daniela	22
Slika 4: Župnijska cerkev Sveti Tomaž.....	24
Slika 5: Domačija dr. Stanka Cajnkarja	25
Slika 6: Klet, muzej Brumen	25
Slika 7: Stajnkov mlin	26
Slika 8: Ribnik Savci	26
Slika 9: Razgledni stolp na griču Gomila	27
Slika 10: Medgeneracijski center Sveti Tomaž, v katerem ima prostore enota CSO Sveti Tomaž	29
Slika 11: Vrtec Sveti Tomaž	29
Slika 12: Osnovna šola Sveti Tomaž.....	31
Slika 13: Športna dvorana Sveti Tomaž	34
Slika 14: Športni park Sveti Tomaž	34

Kazalo figur

Figure 1: Prioritete razvoja občine.....	51
--	----

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN IZRAZOV

AC	Avtocesta
CSO	Center starejših občanov
EKJS	Evropski kmetijski jamstveni sklad
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EU	Evropska unija
KMG	Kmetijsko gospodarstvo
NEPN	Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost
OPVO	Občinski program varstva okolja
OŠ	Osnovna šola
PE	Populacijska enota
RČN	Rastlinska čistilna naprava
RRF1	Mehanizem za okrevanje in odpornost
RS	Republika Slovenija
SKP	Skupna kmetijska politika
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
VFO	Večletni finančni okvir
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

1 UVOD

Načrtovati za prihodnost pomeni, da sedanje vire uporabimo na učinkovit način. Namreč lokalno in širše okolje se v zadnjih letih nenehno spreminja. S tem se spreminjajo tudi pričakovanja, potrebe in vrednote prebivalcev naše občine.

Dolgoročni razvojni načrt občine Sveti Tomaž predstavlja temeljni programski dokument za usmerjanje in izvajanje razvojnih aktivnosti do leta 2030, katerega cilj je zagotavljati razvoj občine, na vseh področjih delovanja. Sam dokument je nastal na podlagi predlogov, mnenj in sodelovanja različnih deležnikov: prebivalstva, občinske uprave in javnih zavodov, tako smo zajeli čim večji spekter sodelujočih. Dokument na podlagi ocene stanja podaja razvojno vizijo občine, iz nje izhajajoče strateške razvojne cilje ter ukrepe in projekte za njihovo uresničevanje. Ker je dokument dinamične narave, se ga bo v prihodnjih letih dopolnjevalo in usklajevalo v okviru opredeljenih razvojnih ciljev in ukrepov. S pripravo dolgoročnega razvojnega načrta želimo uskladiti različne poglede na bodoče možnosti razvoja občine, tako z vidika občanov, kot stroke. Sprejete razvojne usmeritve in prioritete bodo imele pomembno vlogo pri izkoriščanju novih potencialov in kakovosti bivanja v občini.

Dokument, ki je pred vami, obsega kratko predstavitev občine Sveti Tomaž, vizijo in vrednote, razvojne probleme ter ključne razvojne cilje, h katerim bo občina pristopila v skladu z njenimi potrebami in zmožnostmi. Dolgoročni razvojni načrt občine je sestavljen iz naslednjih poglavij:

- metodologija,
- namen,
- vizija razvoja,
- usklajenost s politikami EU in RS,
- analiza stanja v občini Sveti Tomaž,
- analiza potreb,
- swot analiza,
- primerjalna analiza s primerljivimi občinami,
- strateške razvojne usmeritve in prioritete,
- strateški razvojni projekti,
- izvajanje in financiranje aktivnosti dolgoročnega razvojnega načrta,
- spremljanje izvajanja razvojnega načrta in njegovo dopolnjevanje,
- informiranje javnosti.

2 METODOLOGIJA

Priprava Dolgoročnega razvojnega načrta Občine Sveti Tomaž je potekala v tesni povezavi pripravljavcev strategije z občinsko upravo in zainteresiranimi prebivalci občine. Izhajali smo iz dejstva, da je eden od ključnih dejavnikov zagotavljanja razvoja občine prav participativni proces vseh deležnikov. Vključevanje je bilo tako zagotovljeno že od samega začetka, saj smo že ob pripravi projekta imeli sestanek s ključnimi akterji, na katerem smo se pogovorili o pripravi razvojnega načrta. K sodelovanju smo pritegnili javnost – občane in predstavnike gospodarstva, kulture, športa in družbenih dejavnosti. Z uspešnim uveljavljanjem participativnega procesa je namreč možno doseči veliko ciljev, na primer uskladiti razlike v individualnih pogledih, oblikovati rešitve, sprejemljive za vse družbene skupine, preprečiti nasprotujočo si konkurenco, zagotoviti udeležbo lokalnih akterjev. Sodelovanje vseh deležnikov je omogočilo tudi izražanje različnih interesov in njihovo upoštevanje pri odločanju. Na začetku smo pripravili spletno anketo za vse prebivalce občine Sveti Tomaž, kasneje pa smo organizirali tudi posvet s predstavniki društev, klubov, šole, Centra za starejše občane ter drugimi deležniki. Na samem posvetu smo želeli pridobiti čim več informacij.

Izdelava programov razvoja občin ni zakonsko predpisana, zato smo pri pripravi strategije metodološko smiselno sledili in uporabili Navodilo o minimalni obvezni vsebini in metodologiji priprave ter načinu spremljanja in vrednotenja regionalnega razvojnega programa in priporočila Ministrstva za okolje in prostor za pripravo občinskih programov varstva okolja (OPVO). Ta predvideva naslednje ključne korake:

- predpripravo,
- sodelovanje javnosti,
- izdelava dolgoročnega razvojnega načrta,
- javna obravnava in sprejem,
- izvajanje.

3 NAMEN

Dolgoročni razvojni načrt občine Sveti Tomaž predstavlja skupni dogovor o razvoju občine, ter omogočanju kakovostnega okolja za življenje prebivalcev. Razvojni načrt je bil usklajen med različnimi nosilci razvoja in področji delovanja občine ter tako omogoča trajnostni in usklajen razvoj.

Zavedamo se, da ima občina Sveti Tomaž številne potenciale, ki jih moramo znati izkoristiti, pri čemer ima ključno vlogo preiščeno načrtovanje bodočih aktivnosti in usmeritev.

Namen priprave razvojnega programa občine je:

- začrtati usmeritve kmetijskega, okolijskega in družbenega razvoja, ki bodo ena izmed podlag za prihodnje prostorske dokumente občine,
- zagotoviti skladnejši razvoj celotne občine;
- zagotoviti možnost koriščenja državnih in evropskih spodbud za projekte v občini.

Cilji, ki jih želimo doseči s pripravo dolgoročnega razvojnega načrta, so:

- ohraniti zdravo in zeleno okolje;
- zagotoviti prostorsko in infrastrukturno urejenost občine;
- ohraniti in razvijati turistično prepoznavnost območja;
- zagotavljati nastajanje novih delovnih mest;
- izboljšati kakovost življenja vseh naših občanov.

Vsi cilji, ki so predmet Dolgoročnega razvojnega načrta občine Sveti Tomaž se morajo ustrezno odražati v proračunu Občine Sveti Tomaž v posameznih letih obdobja 2022 - 2030.

4 VIZIJA RAZVOJA

Vizija občine je, z razvojem na vseh področjih, omogočiti svojim prebivalcem kakovostno življenje z aktivnim vključevanjem v družbene in gospodarske procese. Vizija občine Sveti Tomaž mora odražati vrednote in potrebe vseh njenih občanov. V ta namen so prebivalci imeli možnost sodelovati v spletni anketi, ki je bila pomoč pri načrtovanju vizije, razvoja in prioritet bodočih vlaganj občine in odražajo potrebe in želje večine njenih prebivalcev. Podrobni rezultati so predstavljeni v samem Dolgoročnem razvojnem načrtu Občine Sveti Tomaž 2022 - 2030.

Občina bo enakomerno razvijala celoten spekter dejavnosti in sfer. Želimo, da je občina Sveti Tomaž razvita slovenska občina, hkrati pa, da ohrani zeleno in čisto naravo podeželja. Skrbela bo za svoje naravne in kulturne danosti ter se usmerjala v razvoj turizma.

Temeljno poslanstvo Občine Sveti Tomaž je zagotavljanje pogojev in storitev, ki prispevajo h kakovosti življenja vseh njenih občanov ter obiskovalcev.

5 ANALIZA STANJA V OBČINI SVETI TOMAŽ

5.1 Demografske, sociološke in ekonomske značilnosti

Občina Sveti Tomaž je del podravske statistične regije. Meri 38 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 153. mesto. V letu 2020 je občina imela 2007 prebivalcev, od tega 1008 moških ter 999 žensk. Naravni prirast je bil negativen in sicer je znašal -20. Povprečni prebivalec občine Sveti Tomaž je štel 44,4 leta. Stopnja delovne aktivnosti je znašala 62,5%, povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo pa je bila 1.655,70 EUR¹.

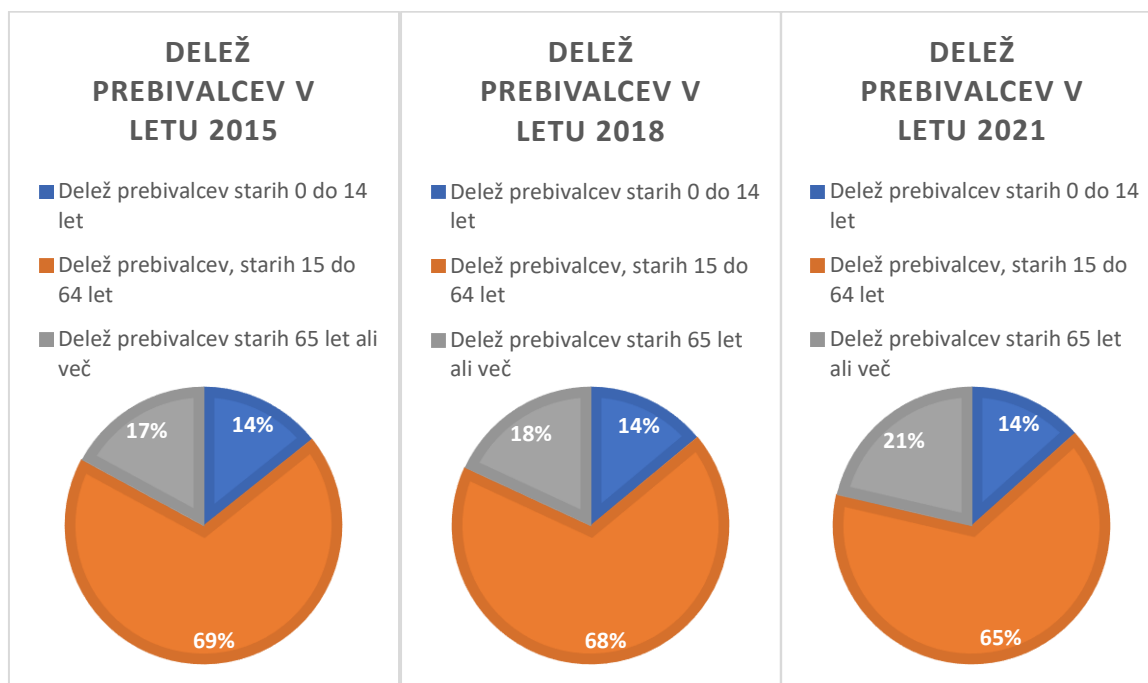
Spodnja tabela prikazuje število prebivalcev v občini med leti 2017 in 2021. V zadnjem letu se je povečalo število prebivalcev za 19 oseb.

	2017	2018	2019	2020	2021
Število prebivalcev	2006	2011	2015	1988	2007

Tabela 1: število prebivalcev med leti 2017 in 2021

5.1.1 Demografska gibanja

Iz spodnjih grafov je razvidno staranje prebivalstva, delež občanov starejših od 65 let se je od leta 2015 povečal za 4%, medtem, ko se delež prebivalstva med 15 in 64 letom niža.

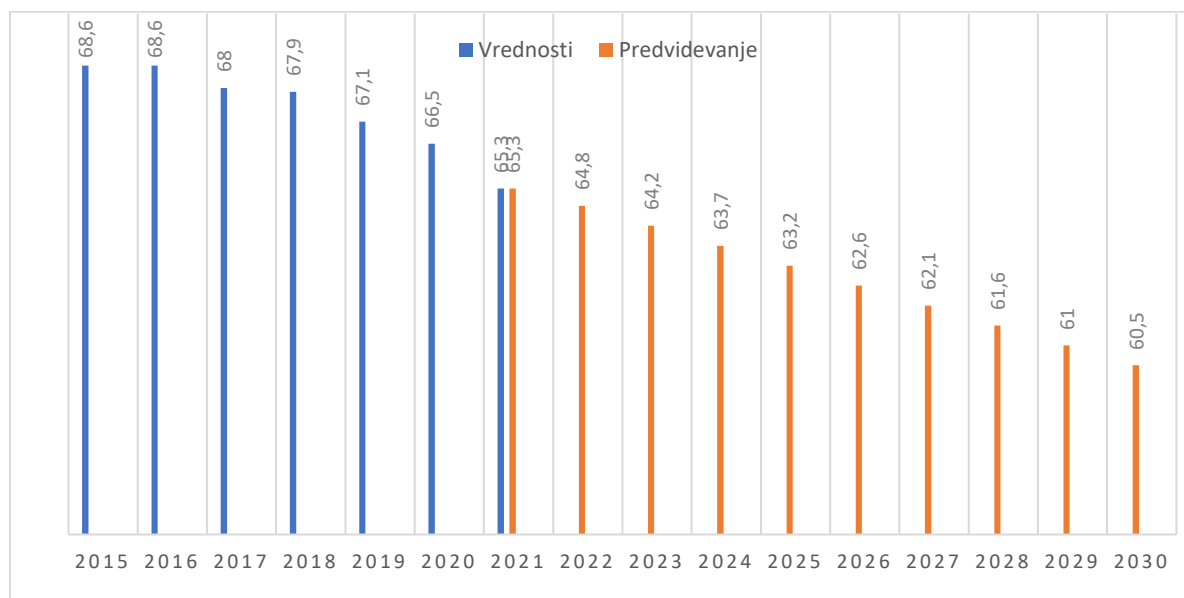

Graf 1: Delež prebivalcev v letih 2015, 2018 in 2021

¹ Vir: SURS

Spodnji graf prikazuje predvideno gibanje deleža prebivalstva starega med 15 in 64 let. Če bi upoštevali iste trende življenja in razvoja gospodarstva ter makroekonomske vplive, kateri so se dogajali med leti 2015 in 2021, bi delež prej navedenega prebivalstva lahko padel še za dodatnih 5% od leta 2021 in bi tako znašal dobrih 60% prebivalstva občine Sveti Tomaž.

Graf 2: Predvidevanje gibanja prebivalcev starih med 15 in 64 let do leta 2030

5.1.1.1 Delovno aktivno prebivalstvo

Delovno aktivno prebivalstvo predstavlja zaposlene in samozaposlene osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, ne glede na to, ali imajo zaposlitev s polnim ali s krajšim delovnim časom, in ne glede na to, ali so na porodniškem dopustu, dopustu za nego ali varstvo otroka ali so odsotne z dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege ožjega družinskega člana. Niso pa vključene osebe, ki delajo po podjemnih pogodbah (pogodbi o delu) in avtorskih pogodbah, osebe, ki opravljajo študentsko delo, osebe, ki opravljajo delo za neposredno plačilo, pomagajoči družinski člani, osebe, ter osebe, ki so zaposleni pri tujih delodajalcih v tujini (npr. v sosednjih državah)².

Delovno aktivno prebivalstvo je v občini Sveti Tomaž v letu 2020 štelo 812 oseb, kar je približno 40,4% prebivalcev občine. Najnižje število delovno aktivnega prebivalstva je bilo v letu 2016, najvišje pa v letu 2018, ko je le to štelo 913 oseb.

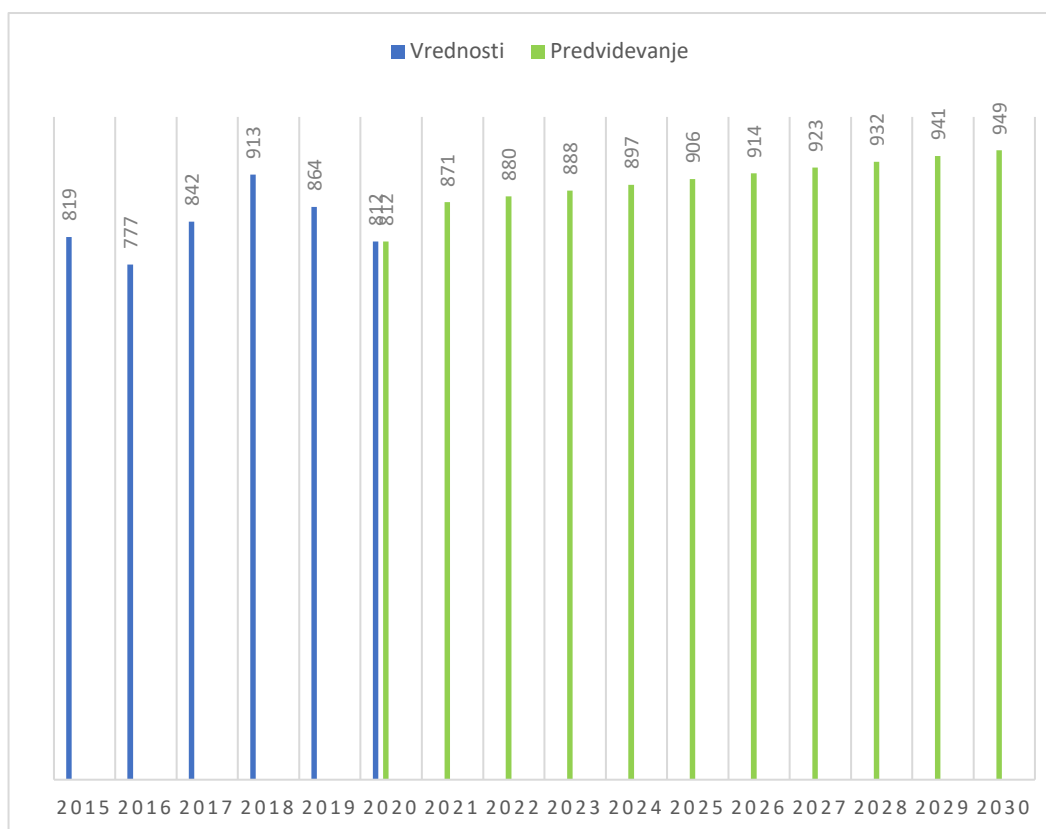
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Osebe stare med 15 in 29 let	118	115	133	143	122	101
Osebe stare med 30 in 64 let	691	656	697	750	724	691
Osebe stare nad 65 let	10	6	12	20	18	20
SKUPAJ	819	777	842	913	864	812

Tabela 2: Delovno aktivno prebivalstvo po starostnih skupinah

² Vir: https://www.ess.gov.si/_files/408/aktivno_prebivalstvo.pdf

Iz spodnjega grafa so razvidni pozitivni trendi za višanje števila delovno aktivnega prebivalstva v občini. Ob predpostavki, da bodo trendi razvoja ostali enaki kot do sedaj, bi lahko delovno aktivno prebivalstvo v občini znašalo 949 oseb.

Graf 3: Predvidevanje rasti delovno aktivnega prebivalstva

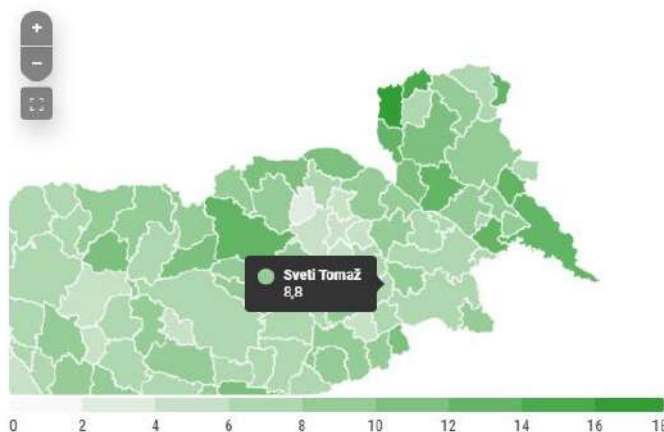
5.1.1.2 Brezposelnost

V juliju 2021 je brezposelnost v občini znašala 8,8 odstotka, kar je za 0,4 odstotka manj kot na regijskem nivoju, kjer je stopnja brezposelnosti znašala 9,2 odstotka; vseeno pa več kot na nacionalnem nivoju, kjer je bil odstotek nižji in je znašal 7,7 odstotka³.

³ Vir: https://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti

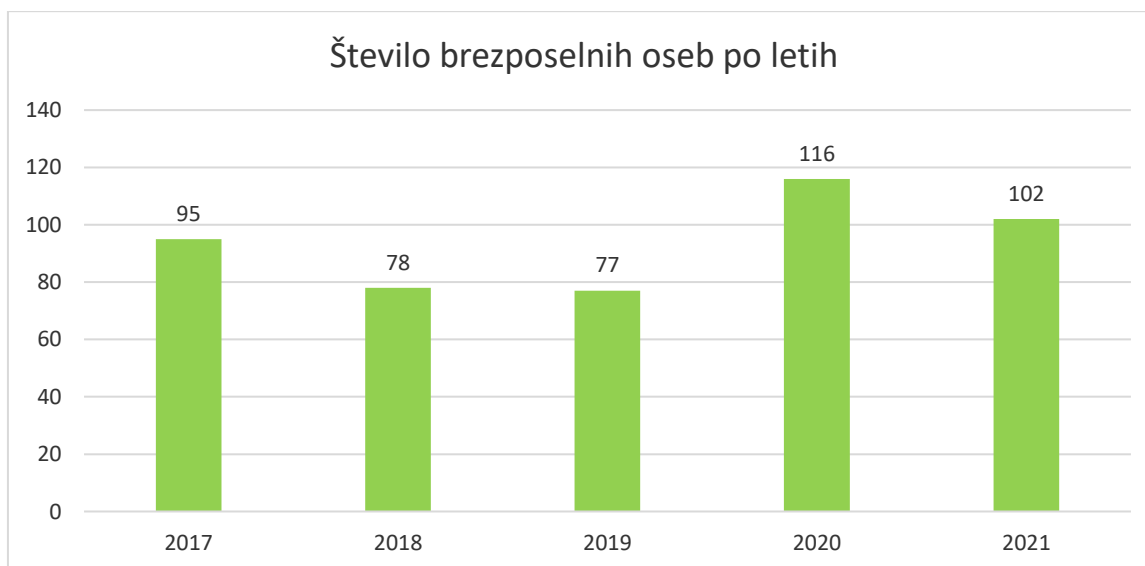
Stopnja registrirane brezposelnosti po občinah, V 2021

Slika 1: Odstotek brezposelnosti julij 2021⁴

V juliju 2021 je bilo brezposelnih 102 oseb od tega 65 žensk. Večinoma so bile brezposelne osebe z nižjo ali srednjo poklicno izobrazbo, teh je bilo 40. Z visokošolsko izobrazbo (prve, druge ali 3 stopnje) je bilo brezposelnih 11 oseb. Po starostni strukturi je bilo največ brezposelnih starejših od 55 let ali več, teh je bilo 28, takoj za njimi so osebe stare med 40 in 49 let, ki jih je bilo 25.

Spodnji graf prikazuje število brezposelnih oseb v časovnem obdobju med 2017 in 2021⁵. Največ brezposelnih oseb je občina zabeležila v letu 2020 in sicer 116, najmanj pa v letu 2019, ko je ta številka znašala 77.

Graf 4: Število brezposelnih oseb med 2017 in 2021

⁴ Foto: ZZZS Slovenija

⁵ Podatek za 2021 je mesec julij 2021.

5.2 Okolje in infrastruktura

5.2.1 Prometna infrastruktura

Občina Sveti Tomaž leži 25 minut vožnje vstran od prve možne povezave z avtocesto in sicer v kraju Grabonoš na A5 (odsek AC med Dragučovo in Pincami) in 30 minut vožnje do avtocestnega priključka na A4 (Slivnica – Gruškovje) na Ptujju.

V občini je 27,7 kilometrov lokalnih cest ter 72,9 km javnih poti. Skozi občino teče Regionalna cesta R3, odsek 4910 Ljutomer -Savci – Ptuj v dolžini cca. 6,9 km. Skozi občino poteka del Ormoške planinske poti.

V občini se nahajata dve gozdni cesti v skupni dolžini 0,9 km.

Občina Sveti Tomaž je v letu 2021 za prometno infrastrukturo namenila finančna sredstva v višini 601.639,00 EUR⁶. Tu so vključena sredstva za upravljanje in tekoče vzdrževanje občinskih cest, investicijsko vzdrževanje in gradnjo občinskih cest, urejanje cestnega prometa, cestno razsvetljavo, sofinanciranje rekonstrukcije državne ceste ter investicijsko vzdrževanje in gradnjo javnih poti. S tem vložkom se zasledujejo dolgoročni cilji kot so razvoj podeželja in povečanje kvalitete bivanja prebivalcev, ohranitev poseljenosti območja in izboljšanje okoljevarstvenih razmer.

Finančna sredstva so razdeljena po sledečih postavkah:

- Upravljanje in tekoče vzdrževanje občinskih cest v višini 106.470,00 EUR
- Investicijsko vzdrževanje in gradnja občinskih cest, v višini 387.363,00 EUR
- Urejanje cestnega prometa v višini 19.000,00 EUR
- Cestna razsvetljava v višini 6.900,00 EUR
- Upravljanje in tekoče vzdrževanje javnih poti v višini 111.906,00 EUR.

5.2.2 Komunalna infrastruktura

- **Oskrba s pitno vodo:** Oskrba s pitno vodo se zagotavlja iz vodarne Mihovci z umetnim bogatenjem podtalnice. Izvajanje gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo zagotavlja Komunalno podjetje Ormož d.o.o., na podlagi koncesijske pogodbe. S pitno vodo, v okviru javne službe, se v občini oskrbuje 1.913 prebivalcev.

⁶ Rebalans proračuna občine Sveti Tomaž 2021,

- **Odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda:** Izvajalec gospodarske javne službe za odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda je Komunalno podjetje Ormož d.o.o., na podlagi koncesijske pogodbe. Dolžina kanalizacije znaša 6.060 metrov. V Občini sta dve rastlinski čistilni napravi s skupno kapaciteto 750 PE (250 PE in 500 PE). Rastlinski čistilni napravi sta zgrajeni za čiščenje dela odpadnih voda iz naselja Sveti Tomaž in ostalih okoliških zaselkov v občini Sveti Tomaž. Sestavljeni sta iz 3 polj s skupno površino 1.250 m². Vsa odpadna voda se zbira na najnižji točki in prečrpava do usedalnika. Od tam naprej voda gravitacijsko teče čez celoten sistem RČN.

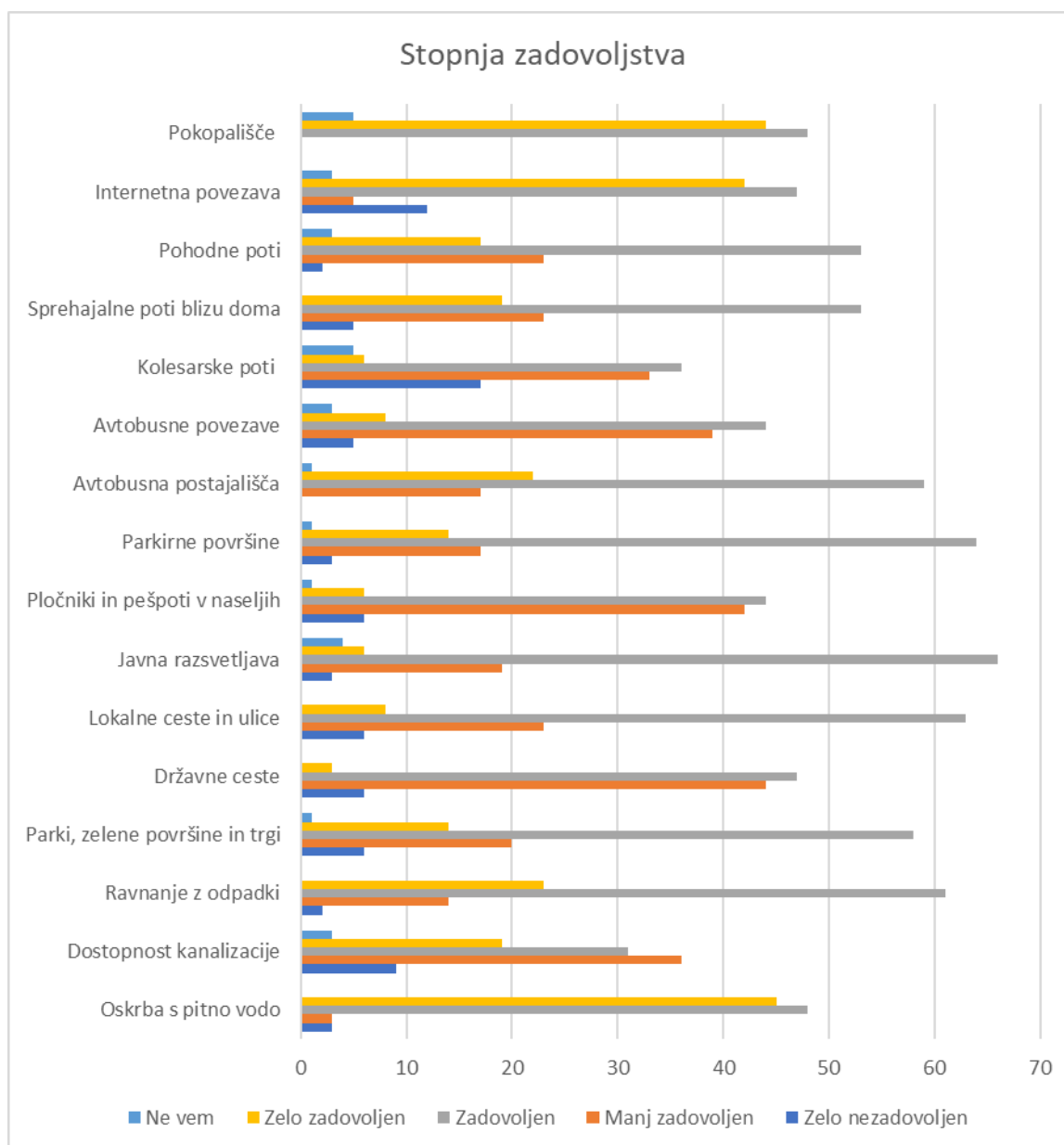
Slika 2: Rastlinska čistilna naprava⁷

Občina Sveti Tomaž je v letu 2021 namenila 493.702 EUR za oskrbo s pitno vodo. Pretežni del sredstev se nanaša na investicijo Oskrba s pitno vodo v porečju Drave 2014-2020, ki se izvaja v okviru skupnega projekta vseh treh občin.

5.2.3 Stopnja zadovoljstva prebivalstva na področju infrastrukture, okolja, prometa

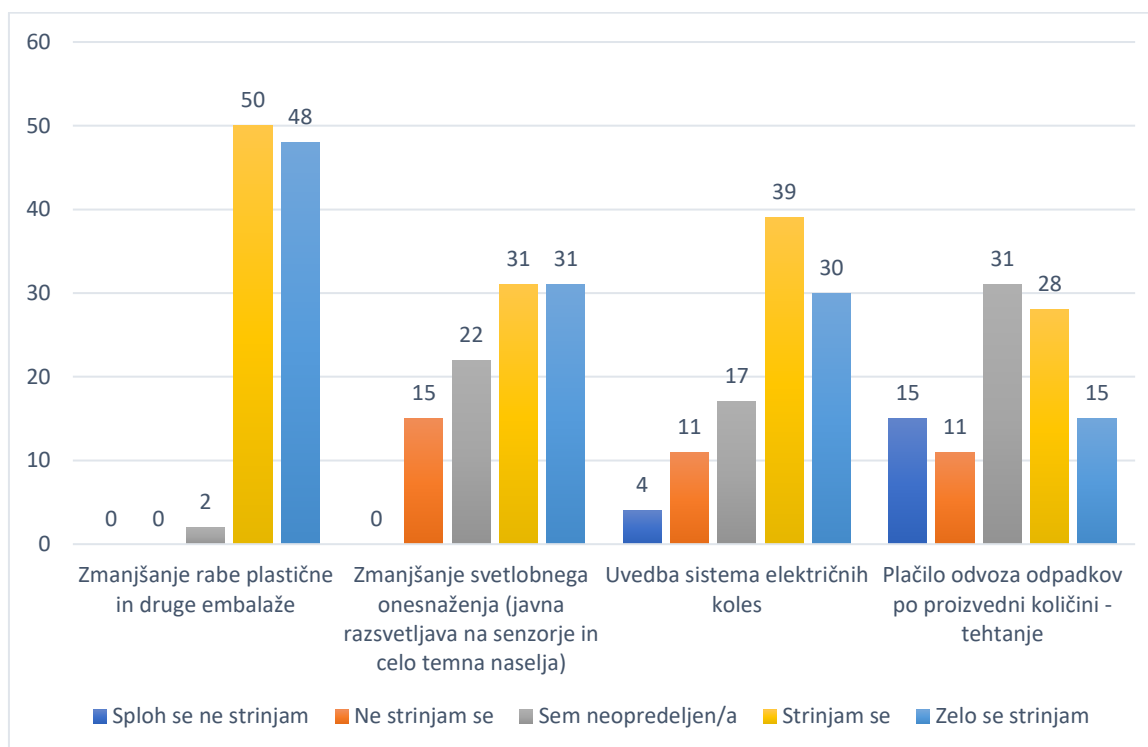
Če na splošno povzamemo rezultate ankete, so ljudje v Občini Sveti Tomaž zadovoljni z različnimi aspekti bivanja, kot so okolje, promet, prostor, infrastruktura. Najbolj so zadovoljni z oskrbo s pitno vodo (zelo zadovoljnih ali zadovoljnih je kar 93% anketiranih), najmanj pa so zadovoljni z državnimi cestami (manj zadovoljnih ali nezadovoljnih je 50%) in z pločniki in pešpotmi v naseljih (manj zadovoljnih ali nezadovoljnih je 48% vprašanih).

⁷ Vir: <https://www.limnos.si/projekti/sveti-tomaz-ii-slovenija/> , avtor slike: Podjetje za aplikativno ekologijo d.o.o.

Graf 5: Stopnja zadovoljstva prebivalstva – okolje, infrastruktura, promet, prostor

Anketirane smo tudi povprašali o aktualnih okolijskih vprašanjih, kot so zmanjšanje plastične in druge embalaže, zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja, uvedbe sistema električnih koles ter plačilo odvoza odpadkov po proizvedeni količini – tehtanje. Občani so lahko v anketi označili stopnjo strinjanja s prej navedenimi predlogi. Visok delež anketiranih se strinja v vseh trditvah, razen glede plačila odpadkov po proizvedeni količini – tehtanja, kjer jih je kar 31% neopredeljenih, 26% pa se s tem ne strinja ali sploh ne strinja.

Graf 6: strinjanje/nestrinjanje s podanimi trditvami

5.3 Gospodarstvo

5.3.1 Turizem

Občina Sveti Tomaž leži na obrobju Slovenskih goric. Ponaša se s kulturno in naravno dediščino, ter nudi številne možnosti aktivnega preživljanja prostega časa in rekreacije. Okolje je primerno za oddih in sproščujoče sprehode v naravi, kolesarjenje, pohodništvo, jahanje ter ribolov.

Na področju turizma deluje Turistično društvo, v sklopu katerega je organizirana Turistično informativna pisarna. Navedeni instituciji organizirata tudi prireditve na področju turizma, kot so »Fašenk« in Martinovanje po Tomaževsko, postavitve klopoteca idr.

Na področju razvoja turizma igra pomembno vlogo kolektivna blagovna znamka Jeruzalem Slovenija, ki so jo ustanovile občine Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Upravljaec le te je Javni zavod za turizem, kulturo in šport občine Ormož. S kolektivno blagovno znamko Jeruzalem Slovenija želimo povezati lokalne ponudnike in promovirati njihovo kakovostno ponudbo (kulinarika, vinarstvo, nastanitve, rokodelci, kmetije...).

V letu 2018 se je pripravila Strategija razvoja turizma; prav tako se izvajajo različna izobraževanja in svetovanja ter ocenjevanja za pridobitev pravice do uporabe kolektivne blagovne znamke Jeruzalem Slovenija. Izvedlo se je tudi izobraževanje za pridobitev licence za Lokalnega turističnega vodnika. Izobraževanja se je udeležilo 44 udeležencev, od tega 4 prihajajo iz občine Sveti Tomaž.

V Občini Sveti Tomaž je s 28.1.2021 pričel veljati Odlok o turistični in promocijski taksi (Uradno glasilo občine Sveti Tomaž, št. 2/2021), ki opredeljuje višino turistične takse, oprostitve in zavezanca za plačilo.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma določa način pobiranja in odvajanja promocijske takse.

Skupna višina turistične in promocijske takse v občini Sveti Tomaž:

- polna turistična taksa: 1,20 EUR + 0,30 EUR (promocijska taksa) = 1,50 EUR
- polovična turistična taksa: 0,60 EUR + 0,15 EUR (promocijska taksa) = 0,75 EUR

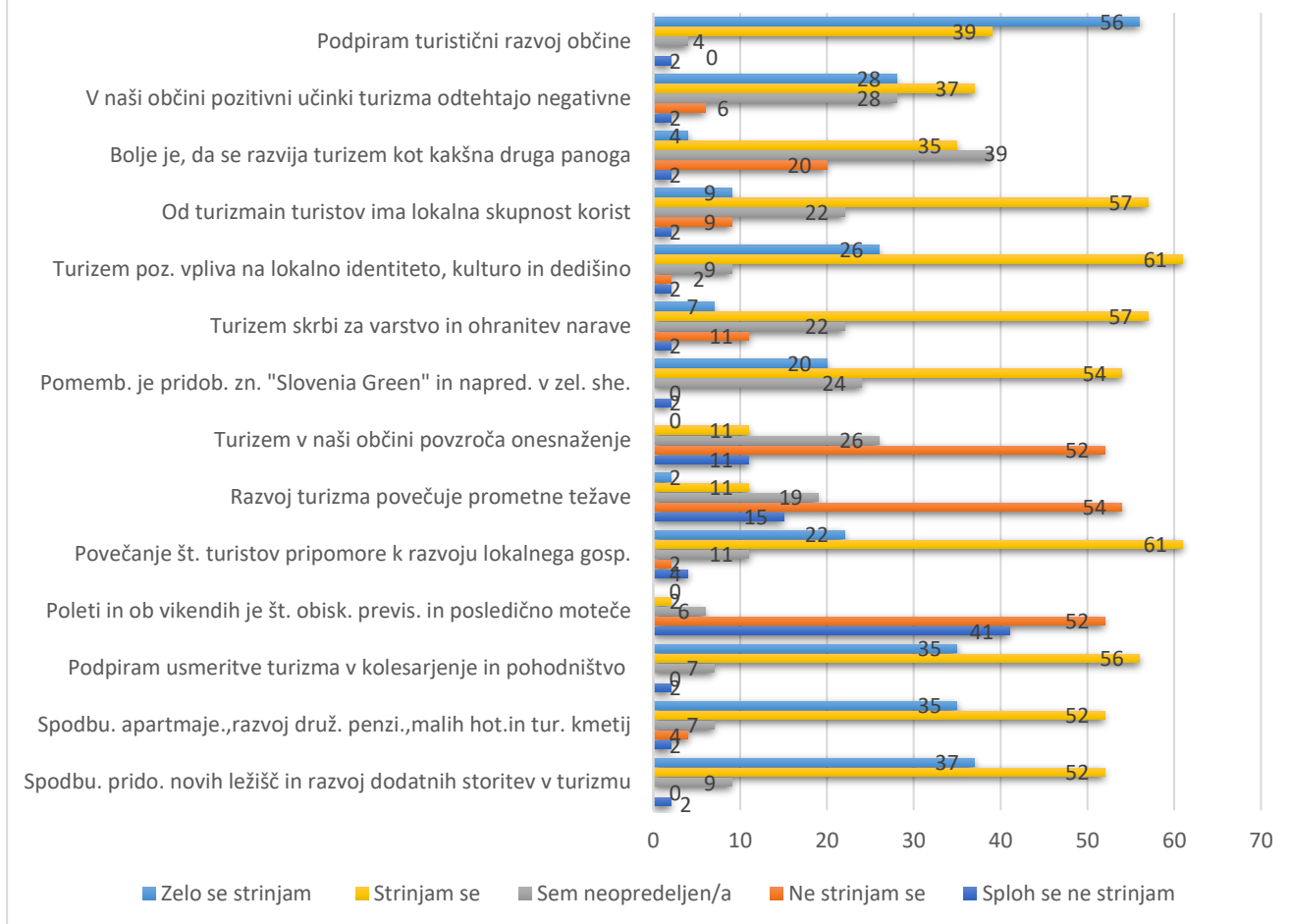
Slika 3: Počitniška hiša Roman & Daniela⁸

V anketi smo občane povprašali po različnih trditvah, ki se nanašajo na turizem. Večinoma vprašanih se je s trditvami strinjala. S tremi trditvami: da je število turistov poleti preveliko in moteče; da turizem povzroča onesnaženje in da razvoj turizma povečuje prometne težave, pa se anketirani niso strinjali.

⁸ Foto: Roman Himelrajh

Stopnja strinjanja s trditvami

Graf 7: Turizem v občini Sveti Tomaž

Med drugim so anketirani izrazili željo za spodbujanje in vlaganje v turizem.

5.3.2 Podjetništvo

V letu 2020 je na območju občine Sveti Tomaž delovalo 51 podjetij oz. samostojnih podjetnikov. Ti so ustvarili 3.140.581 EUR prihodov, zaposlovali 25 oseb ter ustvarili 272.179,00 EUR dobička⁹. V primerjavi z letom 2019 je bilo v letu 2020 ustvarjenega za 103.943,00 eur več dobička, število podjetij oz. samostojnih podjetnikov je ostalo enako, se je pa znižalo število zaposlenih za 1 osebo.

Za spodbujanje gospodarstva, občina, na podlagi sprejetega Pravilnika, namenja sredstva za sofinanciranje naslednjih ukrepov:

- Spodbujanje začetnih investicij in investicij v razširjanje dejavnosti.
- Spodbujanje odpiranja novih delovnih mest in samozaposlovanja.

⁹ Vir: AJPES FI-PO, leto 2020

➤ Spodbujanje sobodajalstva

V prihodnosti bo potrebno posebno pozornost nameniti krepitvi in razvoju podjetništva in možnosti zaposlovanja. Splošen pregled odgovorov na drugi sklop vprašanj, ki so bila zastavljena namreč pokaže, da so ljudje najbolj nezadovoljni z možnostjo podjetništva (59% jih je manj zadovoljnih ali zelo nezadovoljnih) ter z možnostmi zaposlitve v Občini Sveti Tomaž (kar 92% jih je manj zadovoljnih ali zelo nezadovoljnih).

5.3.3 Naravna in kulturna dediščina

5.3.3.1 Župnijska cerkev

Župnijska cerkev Svetega Tomaža je bila zgrajena med leti 1715 in 1727 s pomočjo fevdalnih donatorjev: grofice Elizabete Saurau-Pethe, baronov Muhr in komturja Gvida Starhemberga. Posvečena je bila leta 1742. Gre za veliko, stilno napredno arhitekturo, ki med prvimi pri nas uveljavlja enovito, centralno zasnovano stavbo s tlorisom v obliki enokrakega križa in s polkupolasto poudarjenim osrednjim prostorom. K temu jedru je na zahodni strani prizidan zvonik, na jugovzhodni pa zakristija z oratorijskim nadstropjem iz leta 1874. Njena imponantna zunanjsčina (maltasti okvirji, okenske obrobe in plitvi pilastri) in prostorsko enovita notranjščina sta baročno razčlenjeni. Notranjščino pokrivajo freske Jakoba Brolla iz leta 1894, ki jih 30 let pozneje obnovil Franc Horvat. Originalna baročna oprema se na žalost ni ohranila, sedanja je iz začetka 20. stoletja, oblikovana v neorenesančnem slogu. Gre za pet oltarjev, prižnico, spovednico, klopi, križev pot in orgle.

V bližini je nadstropno župnišče v zasnovi iz leta 1840 in 1885.

Stara šola v kraju je iz leta 1896. Pouk se je v kraju pričel že leta 1775, danes pa poteka v novi osnovni šoli, ki je bila zgrajena leta 1972 in je nosila ime po domačinu, narodnem heroju Vinku Megli. Pred novo šolo stoji njegov doprski spomenik, ki je delo kiparja V. Gojkoviča iz Ptuja.

Slika 4: Župnijska cerkev Sveti Tomaž¹⁰

5.3.3.2 Domačija dr. Stanka Cajnkarja

Domačija slovenskega rimskokatoliškega duhovnika, dramatika, pisatelja, esejista in urednika dr. Stanka Cajnkarja se nahaja v kraju Savci. Dr. Stanko Cajnkar se je rodil leta 1900 kot prvorojenec v družini z enajstimi otroki, 1938 je doktoriral na ljubljanski teološki fakulteti,

¹⁰ Vir: <http://sv-tomaz.si/kultura/>

služboval je v Črnomlju, kjer je na gimnaziji poučeval verouk, latinščino in filozofijo, leta 1947 je postal izredni profesor bibličnih ved na teološki fakulteti v Ljubljani, ki jo je od 1950 do 1966 vodil kot dekan. Občina Sveti Tomaže je v letu 2016 pristopila k obnovi objekta in uredila spominsko sobo, ki je na voljo za ogled obiskovalcem.

Slika 5: Domačija dr. Stanka Cajnkarija¹¹

5.3.3.3 Klet, muzej Brumen

Klet je stara vsaj 264 let, o čemer priča izklesana letnica 1757 nad vrati. "Cimprača" je zgradba zgrajena iz lesenih brun, ostrešje je povezano z lesenimi klini in krito s slamo, okna so majhna z vgrajenimi železnimi križi, tla so iz zbite gline, stare opeke in lesenih desk. Brumnovi imajo »cimpračo« v lasti že tretjo generacijo. V letu 2011 sta bili »cimprača« in klet v celoti obnovljeni, v »cimprači« so razstavljeni številni stari predmeti; kuhinjski pripomočki, npr. stara posoda za mast z letnico 1824, obnovljena je tudi vinska klet, ki je ohranjena v izvirnem stanju. V njej sta razstavljeni stara vinska posoda in oprema, ki so jo nekoč uporabljali pri kletarjenju. Ob hiški je posajena tudi potomka najstarejše trte na svetu, modra kavčina. Brumnova klet – cimprača se je uvrstila v izbor 17 uspešno prenovljenih objektov kulturne dediščine¹².

Slika 6: Klet, muzej Brumen¹³

¹¹ Foto: R. Plejnšek

¹² <http://tip-svtomaz.si/ogledi/>

¹³ Foto: R. Plejnšek

5.3.3.4 Stajnkov mlin

V neposredni bližini Savskega ribnika je ohranjen Stajnkov mlin, ki se v pisnih virih prvič omenja leta 1832. Vodni mlin ima več kot 200-letno tradicijo in je prenehal delovati leta 1984. V letu 1996 je bil mlin, v sodelovanju z občino obnovljen in ponovno odprt. Obnovil ga je veliki mlinski mojster Konrad Repa, ki je izdeloval mline po vsej Jugoslaviji, slednji je obnovljen tako, da je ohranil svojo prvotno obliko. Danes mlin sicer več ne deluje, vendar ga družina Zemlič z veseljem razkaže, saj ima mlin etnološki, izobraževalni in turistični pomen.

Slika 7: Stajnkov mlin¹⁴

5.3.3.5 Ribnik Savci

Ribnik v Savcih je priljubljena točka športnih ribičev. Leži na nadmorski višini 220 m, obsega 14,4 ha zemljišča. Največja globina je 3 m. Ob njem stoji ribiška koča, okrepčate pa se lahko v bližnji okrepčevalnici. Primeren je za piknike in druge športne aktivnosti.

Slika 8: Ribnik Savci¹⁵

¹⁴ Vir: <http://tip-svtomaz.si/ogledi/stajnkov-mlin/>, Foto:R. Plejnšek

¹⁵ Vir: https://mojajezera.si/seznam_mojih_jezer/podravska/668/ribnik_savci/

5.3.3.6 Razgledni grič Gomila

Gomila je 352 metrov visok razgledni grič v Slovenskih goricah in hkrati najvišji vrh vzhodnih Slovenskih goric, ta predstavlja stičišče štirih Občin: Juršincev, Svetega Tomaža, Ljutomera in Svetega Jurija ob Ščavnici. Na njem stoji 17,5 metrov visok razgledni stolp, s katerega se odpira čudovit razgled po Slovenskih goricah, mimo njega pa vodijo pohodniške in kolesarske poti.

Slika 9: Razgledni stolp na griču Gomila¹⁶

5.3.4 Kmetijstvo

Kmetijske površine zajemajo 59,8% območja občine, gozdna zemljišča pa 33,9%. V letu 2021 je bilo v občini 230 kmetijskih gospodarstev. Pomoč pri razvoju kmetijstva nudi občina, na podlagi sprejetega Pravilnika, s katerim se sofinancirajo naslednji ukrepi:

- Naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014)
- Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji.
- Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja.

Stanje kmetijske pridelave na območju UE Ormož v katero spada tudi občina Sveti Tomaž je sledeče:

- pridelava zelenjadnic na 133,08 ha, od tega 1,52 ha rastlinjakov, 58 KMG¹⁷,
- mešana raba (zelenjadnice, poljščine, zelišča) na 17,93 ha, 380 KMG,
- pridelava krompirja na 78,09 ha, 320 KMG,
- intenzivni sadovnjak na 178,04 ha, 324 KMG,

¹⁶ Foto: B. Vogrinec

¹⁷ KMG – kmetijsko gospodarstvo

SKUPNO UE ORMOŽ (pridelava zelenjadnic, krompirja, sadja) na 407,14 ha, 1.082 KMG.

Za zdravje živali skrbi Veterinarska ambulanta Vernik, s sedežem v občini Sveti Tomaž. Pomemben delež razvoja kmetijstva predstavljajo rejne živali, zato jim je namenjena posebna skrb.

Za kmetijstvo je značilna majhnost in razdrobljenost kmetijskih površin, majhnost kmetijskih gospodarstev, prešibka specializiranost ter s tem povezane omejene količine tržne proizvodnje. Zaradi posledic globalnega trga prihaja do opuščanja kmetijske dejavnosti.

5.4 Družbene dejavnosti

5.4.1 Zdravstvo

Zdravstveno dejavnost na primarni ravni opravlja **Zdravstveni dom Ormož**, katerega ustanoviteljice so občine Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Njegovo temeljno poslanstvo je zagotavljati pacientom kakovostno zdravstveno oskrbo v primeru bolezni in poškodb, izvajati učinkovito nujno medicinsko pomoč, omogočiti zdravstveno oskrbo na primarnem nivoju vsem, ki jo potrebujejo ter zagotavljanje znanja za izboljšanje kakovosti življenja, preprečevanja nastanka bolezni in izboljšanje zdravja.

V okviru Zdravstvenega doma Ormož, delujeta na območju občine, zdravstvena in zobozdravstvena ambulanta.

5.4.2 Socialno varstvo

Center za socialno delo Spodnje Podravje enota Ormož je najbližji javni socialno-varstveni zavod, ki opravlja storitve socialnega varstva v okviru mreže javne službe. Pod okrilje tega zavoda spadajo tudi prebivalci občine Sveti Tomaž. Nudi pomoč posameznikom, družinam in posebnim skupinam ljudi, ki potrebujejo pomoč in zagotavlja storitve ter ukrepe za preprečevanje in odpravljanje stisk.

Dejavnost institucionalnega varstva za starejše občane opravlja **Center za starejše občane Ormož d.o.o.** V okviru CSO Ormož deluje **enota Sveti Tomaž**. Enota Sveti Tomaž ima kapaciteto 28 postelj.

Slika 10: Medgeneracijski center Sveti Tomaž, v katerem ima prostore enota CSO Sveti Tomaž¹⁸

5.4.3 Predšolska vzgoja

V občini deluje Vrtec pri OŠ Sveti Tomaž, v katerega je bilo v letu 2020 vpisanih 76 otrok. Vrtec se zavzema za odprt in fleksibilen kurikulum v različnih programih za predšolske otroke¹⁹.

Slika 11: Vrtec Sveti Tomaž²⁰

V vrtcu je trenutno zaposlenih 18 oseb na različnih delovnih mestih.

¹⁸ Foto: CSO Ormož

¹⁹ Vir: Publikacija vrtca pri OŠ Sveti Tomaž 2020/2021

²⁰ Foto: <http://sv-tomaz.si/projekti/>

Spodnja tabela prikazuje podatke za šolsko leto 2020/2021, takrat je vrtec obiskovalo 76 otrok.

ODDELEK		ŠTEVILO STAROST OTROK	
1.	Oddelek (homogeni)	1 – 2 let	13
2.	Oddelek (homogeni)	2 – 3 let	10
3.	Oddelek (kombinirani)	2 – 4 let	18
4.	Oddelek (heterogena)	3 – 5 let	18
5.	Oddelek (homogeni)	5 – 6 let	17
SKUPAJ			76

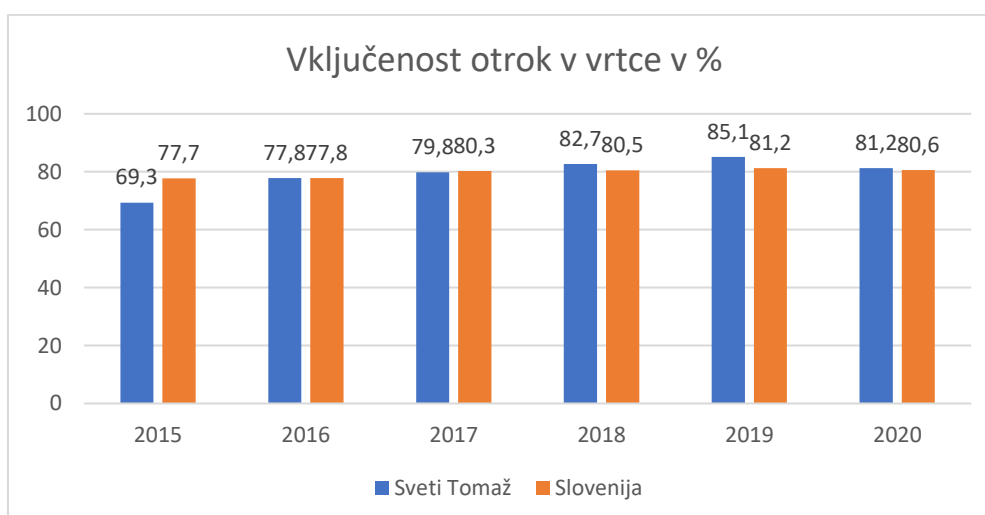
Tabela 3: Število otrok in oddelkov v šolskem letu 2020/2021

Iz spodnje tabele je razvidna rast otrok, ki obiskujejo predšolsko vzgojo v občini Sveti Tomaž. Tako je delež le teh med leti 2015 in 2020 narasel za 11,8%.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število vrtcev	1	1	1	1	1	1
Število otrok v vrtcih (po izvajalcu predšolske vzgoje)	61	70	74	88	87	76
Vključenost otrok v vrtce (% med vsemi otroki, starimi 1-5)	69,3	77,6	79,8	82,7	85,1	81,1

Tabela 4: Število otrok v vrtcu med leti 2015 ter 2020²¹

Spodnji graf prikazuje razmerje vključenosti otrok v predšolsko vzgojo na lokalnem in nacionalnem nivoju med leti 2015 in 2020. Iz grafa razberemo, da je bil delež otrok, v letu 2020, ki so bili vključeni v predšolsko vzgojo, za 1,4% višji, kot je bil na nacionalni ravni.

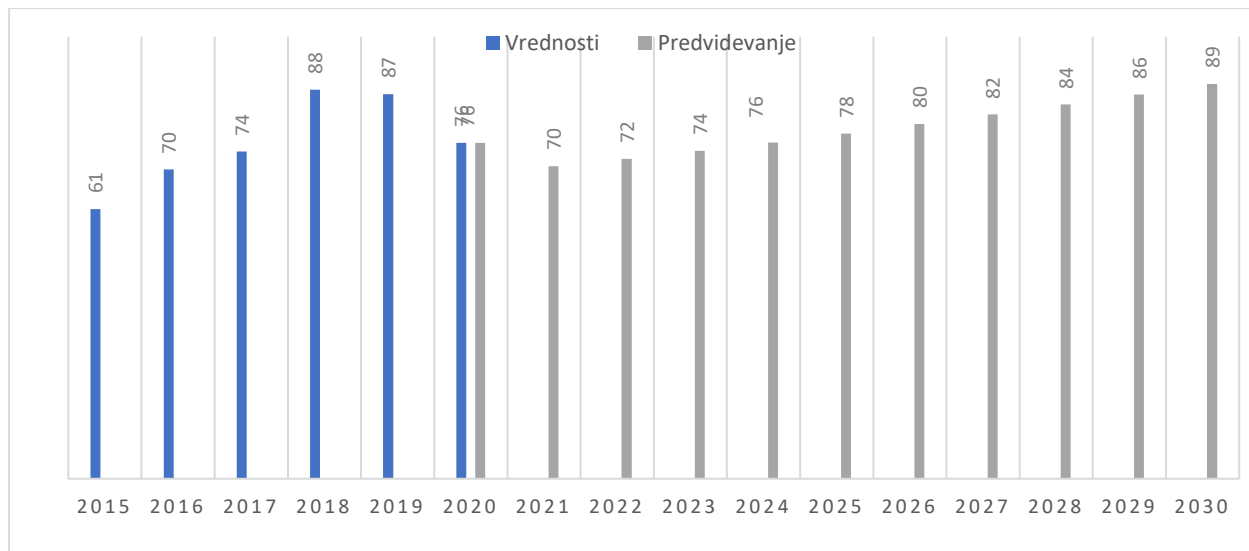
Graf 8: Vključenost otrok v vrtce razmerje Sveti Tomaž – Slovenija

²¹ Vir: SURS 2021

5.4.3.1 Projekcija vključenost v predšolsko vzgojo do leta 2030

Ob enakih makroekonomskih in demografskih gibanjih lahko na podlagi zadnjih petih let predvidevamo rast vključenih otrok v predšolsko vzgojo. Tako bi lahko bilo do leta 2030, ob enakih predvidevanjih, v vrtec vključenih 89 otrok.

Graf 9: Predvidevanje vključenosti otrok v predšolsko vzgojo do leta 2030

5.4.4 Osnovno šolstvo in izobraževanje

5.4.4.1 Osnovno šolstvo

Na območju Svetega Tomaža deluje ena osnovna šola in sicer OŠ Sveti Tomaž. Osnovno šolo je v šolskem letu 2020/21 obiskovalo 158 učencev. Za šolarje je organiziran šolski prevoz. Na šoli je skupno zaposlenih 34 oseb.

Slika 12: Osnovna šola Sveti Tomaž

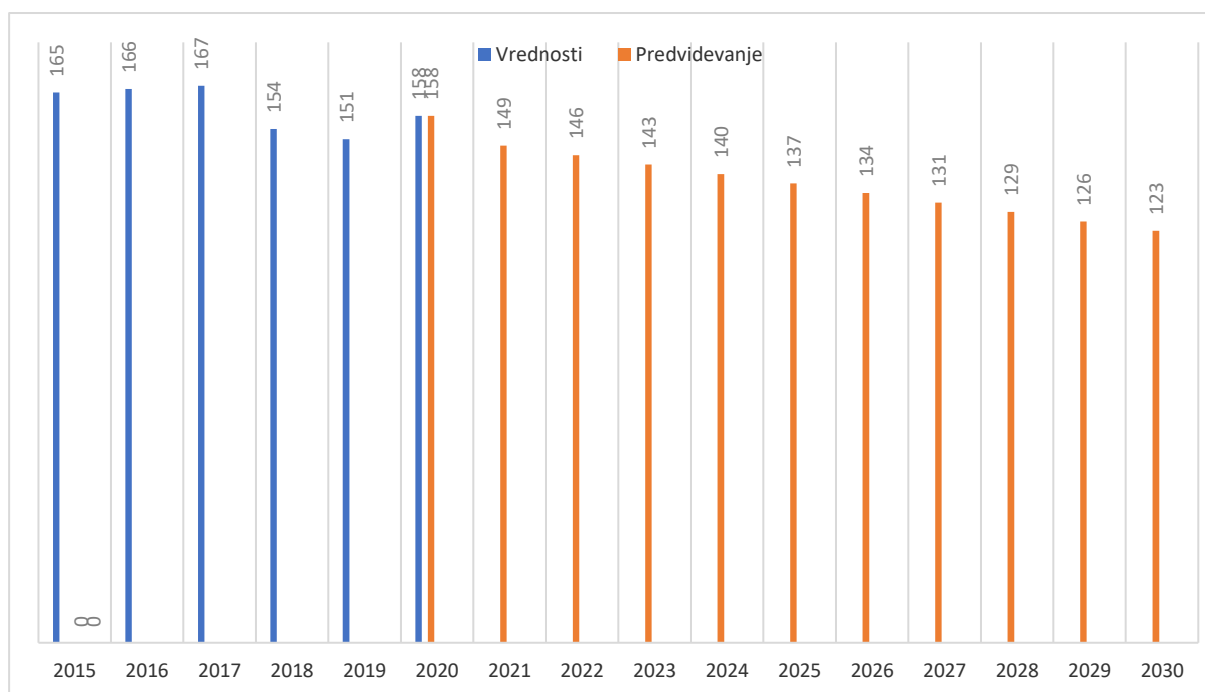

Spodnja tabela prikazuje število otrok, ki je obiskovalo OŠ Sveti Tomaž. Iz statistike je razvidno, da je v letu 2020 OŠ obiskovalo 7 otrok več kot v letu 2019. Največ otrok je OŠ obiskovalo v letu 2017.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število šol	1	1	1	1	1	1
Število učencev v osnovnih šolah	165	166	167	154	151	158

Tabela 5: Število vključenih otrok v osnovnošolsko izobraževanje 2015-2020

Iz spodnjega grafa je razvidno predvidevanje gibanja vključenosti otrok v osnovno šolsko izobraževanje do leta 2030. Vključenost otrok v osnovno šolo bi lahko ob predpostavki enakih trendov gibanja gospodarstva ter enakih demografskih gibanjih, padlo na 123 otrok v letu 2030.

Graf 10: Predvidevanje vključenosti otrok v osnovnošolsko izobraževanje do leta 2030

5.4.4.2 Izobraževanje odraslih

Za izobraževanje in usposabljanje odraslih na območju občine Sveti Tomaž skrbi Ljudska univerza Ormož.

Ljudska univerza Ormož izvaja:

- ✓ programe za pridobitev izobrazbe,
- ✓ različna usposabljanja,
- ✓ nacionalne poklicne kvalifikacije,
- ✓ tečaje ter izobraževanja po meri podjetij.
- ✓ neformalne oblike učenj

5.4.4.3 Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

Za potrebe šolanja otrok s posebnimi potrebami skrbi OŠ Stanka Vraza Ormož, ki zajema otroke celotne UE Ormož, to je občin Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Občina Sveti Tomaž je od leta 2007 tudi soustanoviteljica omenjene osnovne šole. Na OŠ Stanka Vraza je zaposlenih 26 oseb²².

V šolskem letu 2020/2021 so delovali naslednji oddelki:

- ✓ 1./2./3. razred
- ✓ 4./5./6. razred
- ✓ 7./9. razred

5.4.5 Kultura

V občini Sveti Tomaž deluje razvejana mreža izvajalcev in organizatorjev kulturnih programov ter projektov. Institucionalna in tradicionalno močno zastopana ljubiteljska kultura se prepletata v družbenem življenju občanov in obiskovalcev, obe pa igrata pomembno vlogo in skupaj izrisujeta ustvarjalno in kulturno bogato krajino. Ob javnih zavodih, ki uresničujejo pomemben delež javnega interesa na področju kulture, v občini Sveti Tomaž delujeta Kulturno društvo Fran Ksaver Meško Sveti Tomaž ter Društvo upokojencev Svetega Tomaža, ki prav tako prispevata k ustvarjanju kulturnega programa in kulturnih vsebin. V Občini Sveti Tomaž deluje tudi enota Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, Krajevna knjižnica Sveti Tomaž. Področje glasbene pedagogike na območju občine Sveti Tomaž pokriva Glasbena šola Ormož. Osrednja lokacija kulturnih prireditev v Občini je Kulturni dom Sveti Tomaž.

Javni zavodi, katerih sofinancer je občina Sveti Tomaž izvajajo dejavnosti na področju knjižnične dejavnosti, varstva kulturne dediščine, glasbene umetnosti, drugih kulturnih programov ter podpore ljubiteljski kulturni dejavnosti.

To so:

- Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož,
- Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož
- Glasbena šola Ormož
- Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – območna izpostava Ormož

Za izvajanje ljubiteljske kulturne dejavnosti občina namenja proračunska sredstva.

Poleg tega pa namenja sredstva tudi za obnove spominskih obeležij, znamenj, spomenikov in sakralnih objektov na območju občine in skrbi za redno investicijsko vzdrževanje in opremljanje obstoječih objektov, ki služijo kulturni dejavnosti²³.

²² Vir: <https://osstankavraza.splet.arnes.si/zaposleni/>

²³ Vir: Lokalni program za kulturo 2020 -2023

5.4.6 Šport

V občini Sveti Tomaž je šport zelo priljubljena dejavnost. Že več kot 20 let deluje Klub malega nogometa, aktivni na področju športa pa so tudi Strelsko društvo, Športno društvo in Društvo upokojencev.

Športna infrastruktura v občini Sveti Tomaž zajema:

- športno dvorano – telovadnico, kjer se zraven šolskih dejavnosti otrok, večkrat odvijajo tudi prireditve ali tekme.

Slika 13: Športna dvorana Sveti Tomaž²⁴

- V centru kraja Sveti Tomaž je športni park, kjer je stadion, igrišče za tenis in odbojko, tekaška steza.

Slika 14: Športni park Sveti Tomaž²⁵

²⁴ Foto: Mateja Munda

²⁵ Foto: Prlekija on net; <https://www.prlekija-on.net/lokalno/12246/pri-sv-tomazu-pripravili-dan-sporta.html>

5.4.7 Mladi

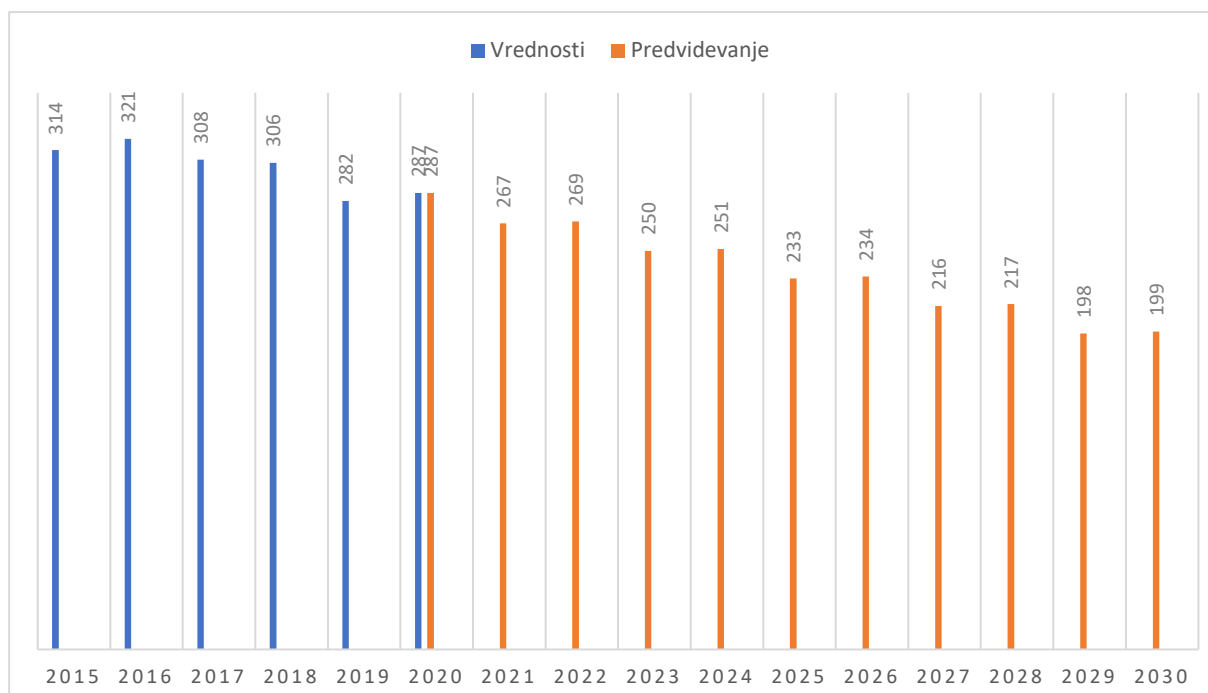
V občini Sveti Tomaž deluje Društvo prijateljev mladine Sveti Tomaž, ki s svojim raznolikim programom popestri življenje najmlajšim. Ob priložnostih organizirajo in pripravijo različne delavnice in dogodke.

Po podatkih Statističnega urada RS število mladih med 15 in 29 letom v občini Sveti Tomaž upada, tako se je število mladih med leti 2015 in 2020 zmanjšalo za 27 oseb. Krivulja upadanja je razvidna skozi vsa obravnavana leta do leta 2020, ko se je spet obrnila navzgor.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mladi med 15 in 29 let	314	321	308	306	282	287

Tabela 6: Število mladih med 15 in 29 let

Glede na podatke in padanju števila mladih med 15 in 29 let je ustvarjeno predvidevanje, katerega ponazarja spodnji graf. Glede na konstantno upadanje mladih lahko pride do stanja, kjer bo v letu 2030 samo še 199 mladih med 15 in 29 let, ki bodo živeli v občini Sveti Tomaž.

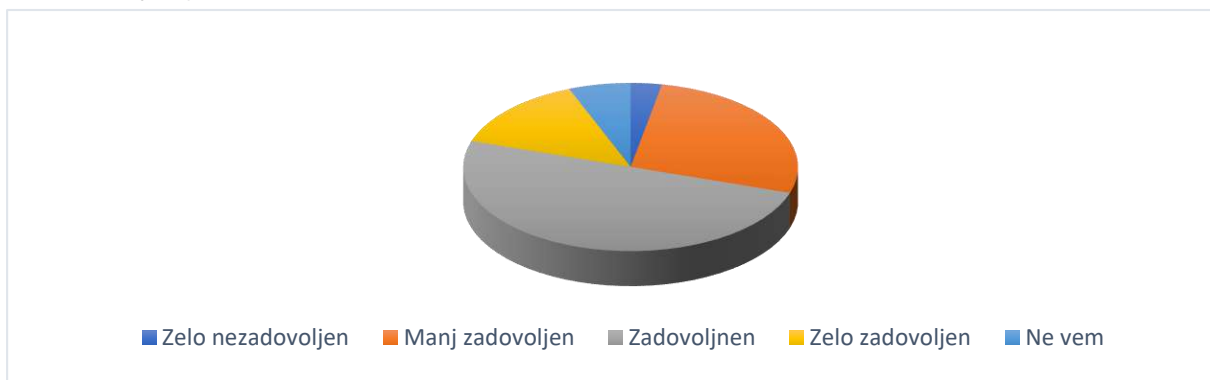

Graf 11: Predvidevanje števila mladih med 15-29 let do leta 2030

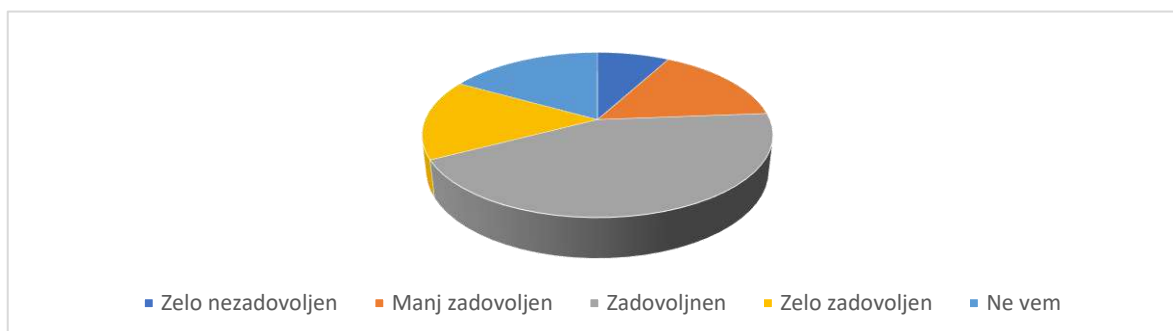

5.5 Stopnja zadovoljstva prebivalstva na področju kulture, rekreacije, prostoračasne dejavnosti

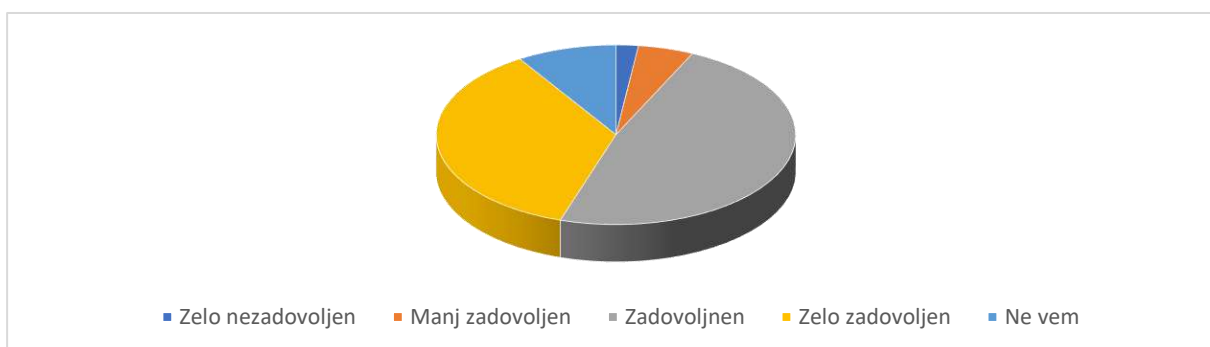
Iz spodnjih grafov lahko razberemo, da so občani najbolj zadovoljni z dejavnostmi, ki se izvajajo v kulturni dvorani (88% vprašanih je zadovoljnih ali zelo zadovoljnih), najmanj pa z organizirano rekreacijo, kjer pa odstotek zadovoljnih še vedno močno presega odstotek tistih, ki niso zadovoljni (64% je zadovoljnih ali zelo zadovoljnih, 30% pa manj zadovoljnih ali nezadovoljnih).

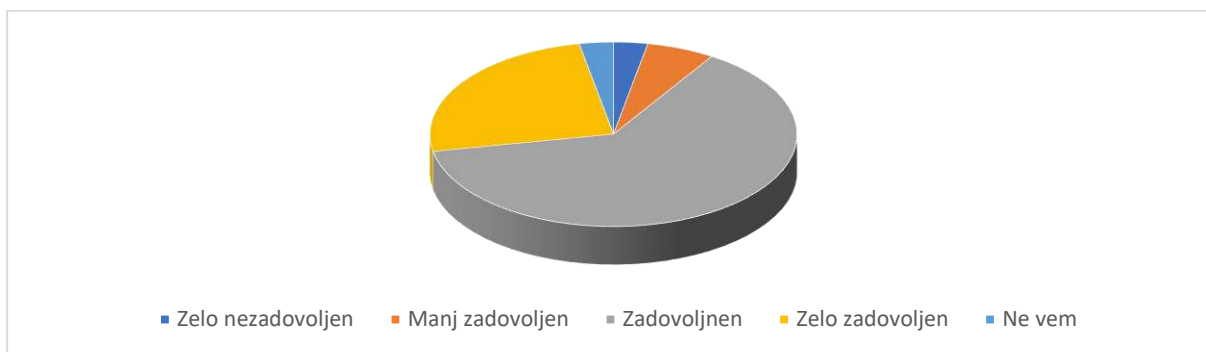
Graf 12: Organizirana rekreacija

Graf 13: Otroško igrišče

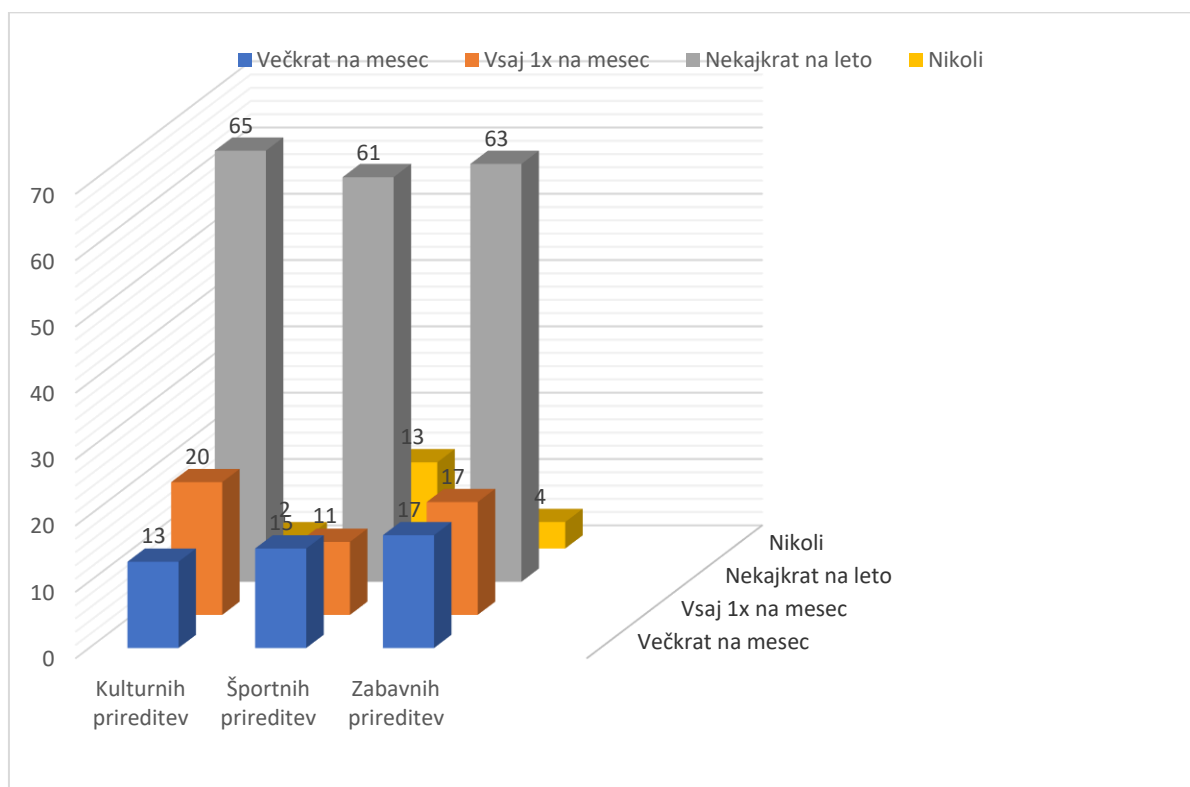

Graf 14: Športno igrišče

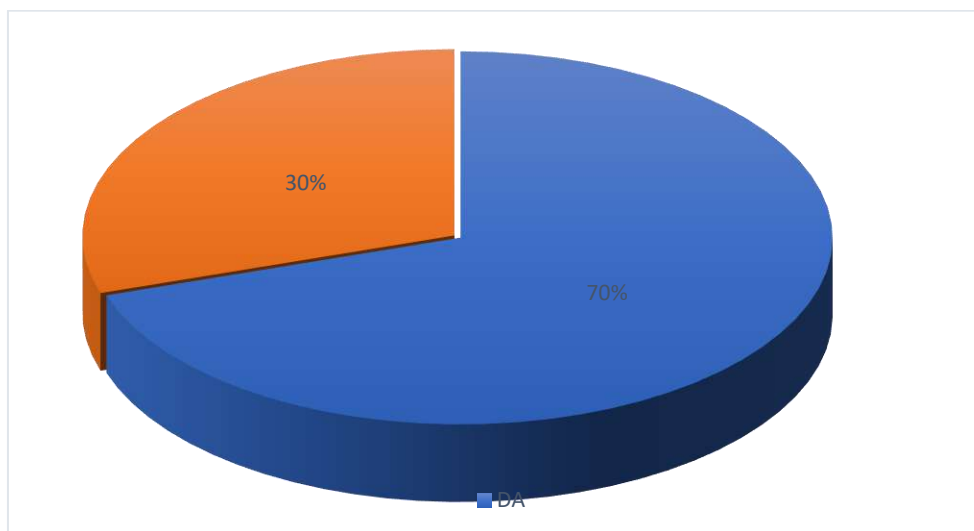
Graf 15: Kulturna dvorana

Glede na spodnji graf lahko sklepamo, da se občani občine Sveti Tomaž radi udeležujejo prireditev. Večina anketiranih (med 63% in 65%) obišče razne prireditve večkrat na leto.

Graf 16: družbeno in družabno življenje v občini

Prav tako je 70% anketiranih odgovorilo, da je dovolj priložnosti za družbeno in družabno udejstvovanje. Angažiranost v lokalnih društvih je visoka, saj je 75% anketiranih, članov. Velika večina je vključenih v več društev.

Graf 17: priložnosti za družbeno in družabno udejstvovanje

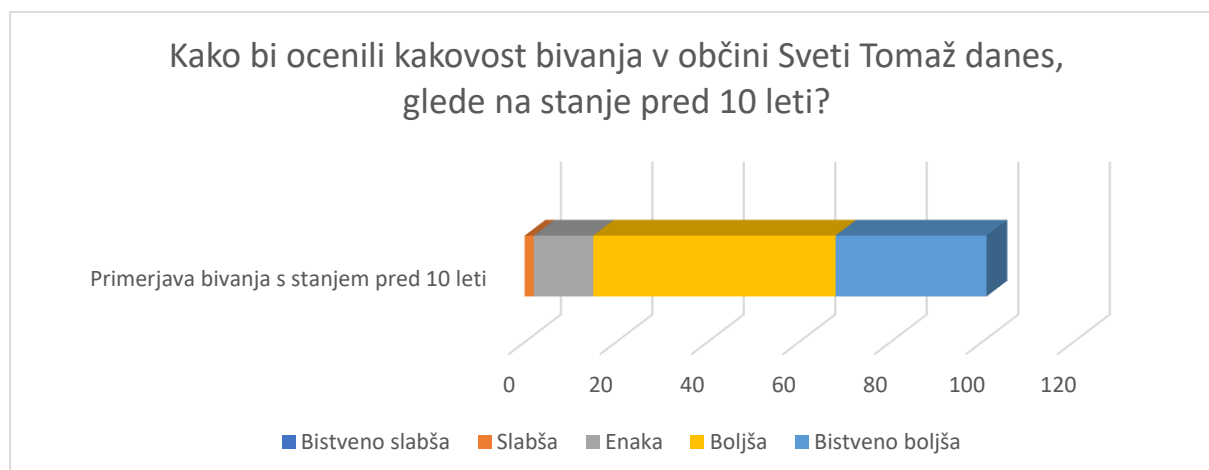
6 ANALIZA POTREB

6.1 Obstoječe stanje

V prvi polovici leta 2021 je preko spleta potekala informativna anketa občanov Svetega Tomaža. Anketirani (n=83) so bili najprej povprašani o ravni zadovoljstva z življenjem v Občini Sveti Tomaž. Več kot polovica vprašanih je bila zadovoljnih, vsaki peti vprašani pa celo zelo zadovoljen. Tako, da je začetno stanje vsej prej kot slabo.

Če pogledamo na določena področja življenja so občani najbolj zadovoljni z občutkom varnosti in kakovostjo naravnega okolja, najmanj pa so zadovoljni z možnostjo podjetništva in možnostjo zaposlitve v Občini Sveti Tomaž.

Velika večina vprašanih (88%) meni, da se je kakovost življenja v zadnjih desetih letih izboljšala. To lahko vidimo tudi v spodnjem grafu. Zelo malo vprašanih meni, da je raven življenja ostala enaka, majhen delček, da slabša medtem, ko prav noben ne misli, da je kakovost življena bistveno slabša.

Graf 18: Kakovost bivanja v primerjavi z desetimi leti nazaj

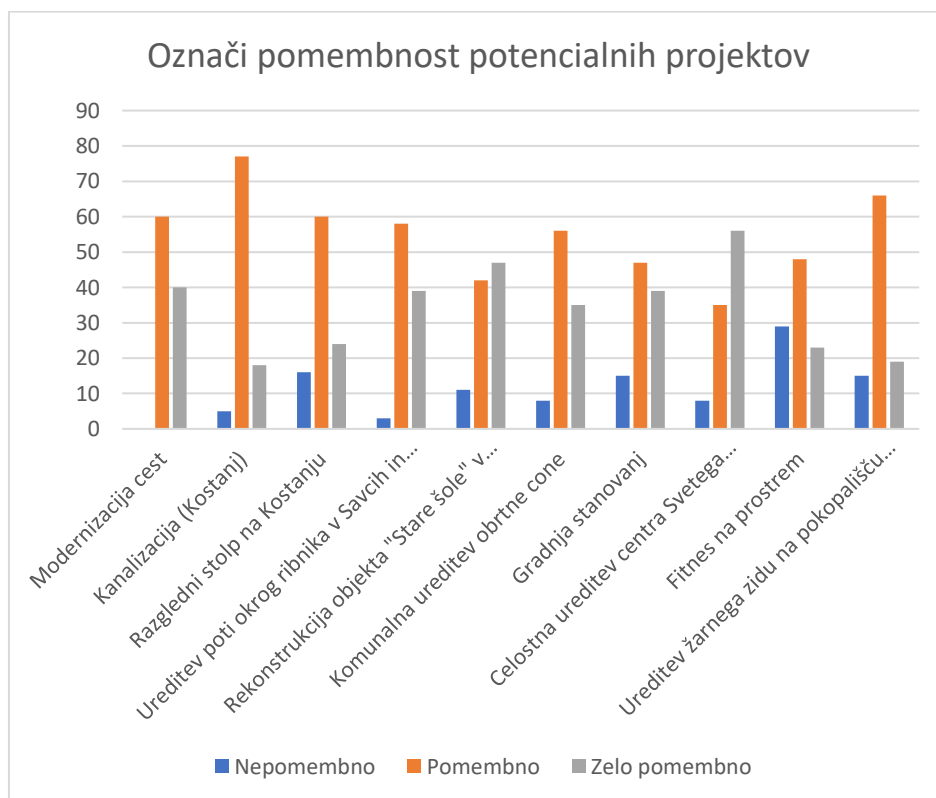
Če pogledamo proti različnim aspektom življenja, ki so jih anketiranci ocenjevali, opazimo, da so zadovoljni z urejenostjo cestnih povezav, manj pa z urejenostjo pešpoti, premajhnim številom pločnikov, s trgovsko ponudbo ter številom stanovanj.

6.2 Vizija Sveti Tomaž 2030

Povzetek anketiranih, ki so odgovarjali, kakšna naj bo Občina v naslednjem desetletju, da bo po njihovi meri, nam pokaže, da si želijo predvsem, da bi se mlade zadržalo v občini, da bi se nudilo konkurenčne pogoje za življenje, možnosti za podjetništvo, več delovnih mest v domačem okolju. Občani se bojijo tudi, da bodo izgubili pošto poslovalnico.

V spodnjem grafu lahko vidimo, da so anketiranci dobro sprejeli vse predloge, ki jim jih je ponudila anketa. Torej se strinjajo z vsemi naštetimi potencialnimi projekti prihodnosti.

Graf 19: Pomembnost potencialnih projektov prihodnosti

Anketiranci so napisali, da si kratkoročno (v obdobju 4 let) najbolj želijo ureditev središča kraja Sveti Tomaž, stanovanja, redno vzdrževanje parcel, ki so neurejene, modernizacijo in vzdrževanje cestne infrastrukture ter kmetijsko gradbene trgovine. Dolgoročno (v obdobju 10 let) pa si želijo vlaganja v turizem, vzpostavitev industrijske cone, motiviranje mladih, da ostanejo v domačem kraju.

Če torej celostno ocenimo anketo, ugotovimo, da so prebivalci Občine Sveti Tomaži zadovoljni z razvojem v zadnjih desetih letih, prav tako podpirajo idejno zasnovo razvoja za naslednje desetletje.

6.3 Izzivi občine

Predstavniki deležnikov, kateri so se udeležili posveta na temo dolgoročnega razvojnega načrta občine Sveti Tomaž, so zaznali v svojem okolju izzive, s katerimi se po njihovem mnenju sooča občina in bi jim bilo treba nameniti več pozornosti.

<p>TURIZEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Fitnes na prostem. ➤ Pot okoli ribnika. ➤ Nastanitve (spalne kapacitete). ➤ Poudarek na kulturni dediščini. ➤ Označene sprehajalne poti (predvsem zaradi pretiranega vznemirjanja divjadi). ➤ Ureditev razglednega stolpa. ➤ Ureditev kolesarskih poti. ➤ Smučišče (predvsem poleti) sameva, razmišljati v smeri da se nekaj naredi. ➤ Vzpostaviti zanimivosti – npr. posebne poti. ➤ Povečanje gostinske ponudbe. 	<p>KMETIJSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Povečanje in vzpodbujanje nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetiji. ➤ Zmanjševanje prekomernega krčenja mejnic in krčenja življenjskega prostora divjadi. ➤ Podpora majhnim in srednjim kmetijam. ➤ Vzpodbujati prodajo lokalnih pridelkov. ➤ Kmetijska trgovina. ➤ Označitev kje in pri kom se lahko kakšni izdelki kupijo. ➤ Vzpodbujanje samooskrbe.
<p>INFRASTRUKTURA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Urejene kolesarske poti. ➤ Urejene lokalne ceste in javne poti – dostopnost za vse občane tudi na redkeje naseljenih področjih. ➤ Ureditev prometa v okolici šole. ➤ Ureditev prometnih povezav. ➤ Ureditev pločnikov. ➤ Razsvetljava na vseh avtobusnih postajah in gradnja avtobusnih postaj tam ko jih še ni. ➤ Večja trgovina. ➤ Razširiti mreže kanalizacijskega omrežja. ➤ Celovita obnova infrastrukture v primeru rekonstrukcije prometnice. 	<p>ZDRAVI ZADOVOLJNI OBČANI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ohranjanje zdravega zelenega okolja. ➤ Delujoča ambulanta splošne medicine vsak delavnik. ➤ Odprtje lekarne. ➤ Določitev pešpoti – po vzoru Jakobove poti. ➤ Fitnes na prostem . ➤ Športni treningi (nogomet) za otroke. ➤ Park – namenjen tudi druženju.
<p>TRAJNOSTNI RAZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kakovostno življenje prebivalcev. ➤ Čistilne akcije večkrat letno. ➤ Gradnja stanovanj. ➤ Povečati kulturno dvorano, da bi bila primerna tudi za večje število ljudi. 	<p>PODJETNIŠTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Storitveni obrat brez industrije, ki bi ogrozila čudovito naravno okolje. ➤ Ustvariti nova delovna mesta – pripeljati podjetja v občino. ➤ Vzpodbuda mikro podjetjem v občini.

Tabela 7: Izzivi občine

7 SWOT ANALIZA

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none">➤ Mir na podeželju, zdravo in varno življenjsko okolje.➤ Sorazmerna ohranjenost naravnega okolja in biološka pestrost.➤ Visok delež zavarovanih območij, kar je dobra osnova sonaravnega razvoja.➤ Ugodni naravni pogoji za tržno uspešno in naravi prijazno kmetijsko pridelavo, vključno s ekološkim kmetijstvom.➤ Bogastvo naravnih vodnih virov.➤ Bližina meje in že vzpostavljeni odnosi s sosedi - Avstrija, Hrvaška in Madžarska in bližina večjih mest.➤ Klimatsko in pedološko ugodni pogoji za vinogradništvo in sadjarstvo v ravninskem delu tudi za pridelavo poljščin, vrtnin in zelišč.➤ Bogata kulturna dediščina.➤ Značilna kulinarična in vinska tradicija.	<ul style="list-style-type: none">➤ Nazadovanje gospodarstva.➤ Pomanjkanje delovnih mest.➤ Hitro staranje prebivalstva in s tem problemov, ki so vezani na ostarelo populacijo.➤ Odseljevanje mladih in izobraženih.➤ Premajhna podjetniška iniciativa.➤ Nezagledana znanja na področju podjetništva, kmetijstva in varovanje narave.➤ Pomanjkljiva infrastruktura za hitrejši razvoj gospodarstva in ostalih dejavnosti.➤ Preslaba prepoznavnost območja in nepovezanost v promociji.➤ Razdrobljena kmetijska posest in nepovezanost kmetov pri nastopu na trgu.➤ Pomanjkanje domačega kapitala.➤ Preslaba ozaveščenost prebivalstva o potrebi za varstvo okolja.

- Problem nepovezanosti področja z avtocestnim križem.
- Nepovezanost turističnega gospodarstva in pomanjkanje iniciative za oblikovanje nove turistične ponudbe.

Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none">➤ Naravi prijazno kmetijstvo kot trajnostni način varovanja kulturne krajine, ekološko kmetijstvo.➤ Razvoj trajnostnega turizma v varovanih in zavarovanih območjih.➤ Vse večji delež mlade izobražene populacije.➤ Višja lokalna samooskrba.➤ Krajše prodajne verige in skupen nastop v promociji in trženju.➤ Podpora dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, ki so lahko osnova za kasnejši razvoj MSP.➤ Obuditev kulturne dediščine kot priložnost za razvoj podjetništva in turistične ponudbe.➤ Pomoč mladim pri pridobivanju novih znanj za večjo samostojnost.➤ Kvalitetno in aktivno preživljanje prostega časa.	<ul style="list-style-type: none">➤ Nezaupljivost do sprememb.➤ Padanje kupne moči.➤ Težave zaradi hitro spreminjajoče zakonodaje in birokracije.➤ Pomanjkanje medsebojnega sodelovanja.➤ Klimatske spremembe in naravne nesreče.➤ Nadaljevanje neugodnih trendov gospodarjenja v kmetijstvu in zaraščanje kmetijskih površin.

8 PRIMERJALNA ANALIZA S PRIMERLJIVIMI OBČINAMI

Občino Sveti Tomaž smo primerjali z drugimi slovenskimi občinami, primerljivimi po številu prebivalcev. Tako smo občino primerjali po kriterijih kot so: površina, število prebivalcev, povprečna starost prebivalstva, število šol in vrtcev, povprečna bruto plača, stopnja delovne aktivnosti....

Zraven zgoraj naštetih parametrov smo občino primerjali z ostalimi primerljivimi občinami tudi po koeficientu razvitosti občine za leto 2020²⁶.

Koeficient razvitosti občine	
Horjul	1,27
Dobrepolje	1,05
Benedikt	1,04
Sveti Tomaž	0,97
Središče ob Dravi	0,96
Juršinci	0,96
Cirkulane	0,87
Cerkvenjak	0,83

Tabela 8: koeficient razvitosti občine

Spodnja primerjalna analiza prikazuje, da je občina Sveti Tomaž zasedla predzadnje mesto, glede na število prebivalstva ter drugo mesto po površini. Iz spodnjih tabel je razviden tudi zaskrbljujoč negativni naravni prirast, ki znaša - 20.

Pozitivno pa je, da se je občina uvrstila v sredino pri višini bruto mesečne plače na zaposleno osebo, ki je v letu 2020 znašala 1.655,70 EUR ter, da je stopnja delovne aktivnosti znašala 62,5%.

Površina (km ²)		Število prebivalcev ²⁷	
Dobrepolje	103	Dobrepolje	3882
Sveti Tomaž	38	Horjul	2985
Juršinci	36	Benedikt	2614
Središče ob Dravi	33	Juršinci	2421
Cirkulane	32	Cirkulane	2378
Horjul	32	Cerkvenjak	2171
Cerkvenjak	25	Sveti Tomaž	2007
Benedikt	24	Središče ob Dravi	1919

²⁶ Vir: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/JAVNI-RAZPISI/2020/M8-6-predelava/Koef_razv_obcin-Priloga_2.pdf

²⁷ Vir: SURS - 1. januar 2021

Povprečna starost prebivalcev ²⁸		Naravni prirast	
Središče ob			
Dravi	47,5	Benedikt	3
Cirkulane	45,1	Cerkvenjak	-3
Sveti Tomaž	45,0	Središče ob Dravi	-10
Dobropolje	43,4	Cirkulane	-13
Juršinci	43,3	Sveti Tomaž	-20
Horjul	42,9	Juršinci	-28
Cerkvenjak	41,3	Dobropolje	-33
Benedikt	39,5	Horjul	-46
Število šol in vrtcev		Vključenost otrok v vrtce (% med vsemi otroki, starimi 1-5)	
Benedikt	1	Središče ob Dravi	93,6
Cerkvenjak	1	Horjul	88,2
Cirkulane	1	Dobropolje	86,6
Dobropolje	1	Cerkvenjak	84,9
Horjul	1	Juršinci	81,2
Juršinci	1	Sveti Tomaž	81,1
Središče ob			
Dravi	1	Benedikt	80,9
Sveti Tomaž	1	Cirkulane	77,1
Stopnja delovne aktivnosti (%)		Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo (EUR)	
Središče ob			
Dravi	72,5	Horjul	1.916,34
Horjul	71,8	Središče ob Dravi	1.863,04
Dobropolje	68,2	Juršinci	1.703,39
Sveti Tomaž	62,5	Sveti Tomaž	1.655,70
Cirkulane	60,0	Cerkvenjak	1.589,92
Cerkvenjak	59,7	Dobropolje	1.534,61
Juršinci	58,9	Cirkulane	1.527,77
Benedikt	58,1	Benedikt	1.522,18

Tabela 9: Primerjalna analiza s primerljivimi občinami

²⁸ Vir: SURS - 1. januar 2021

9 STRATEŠKE RAZVOJNE USMERITVE IN PRIORITETE

Pomembno vodilo za premišljeno načrtovanje bodočih aktivnosti in usmeritev je vključevanje čim večjega števila prebivalcev, interesnih skupin ter ostalih deležnikov. Na podlagi dela na terenu in skupnega posveta z različnimi interesnimi skupinami so se vzpostavila izhodišča za nadaljnje načrtovanje aktivnosti.

9.1 Identifikacija prioritet v prihodnjem obdobju razvoja občine Sveti Tomaž

Deležniki so na prvo mesto nadaljnjega razvoja občine postavili razvoj infrastrukture, sledila sta kmetijstvo in podjetništvo, turizem se je uvrstil na tretje mesto.

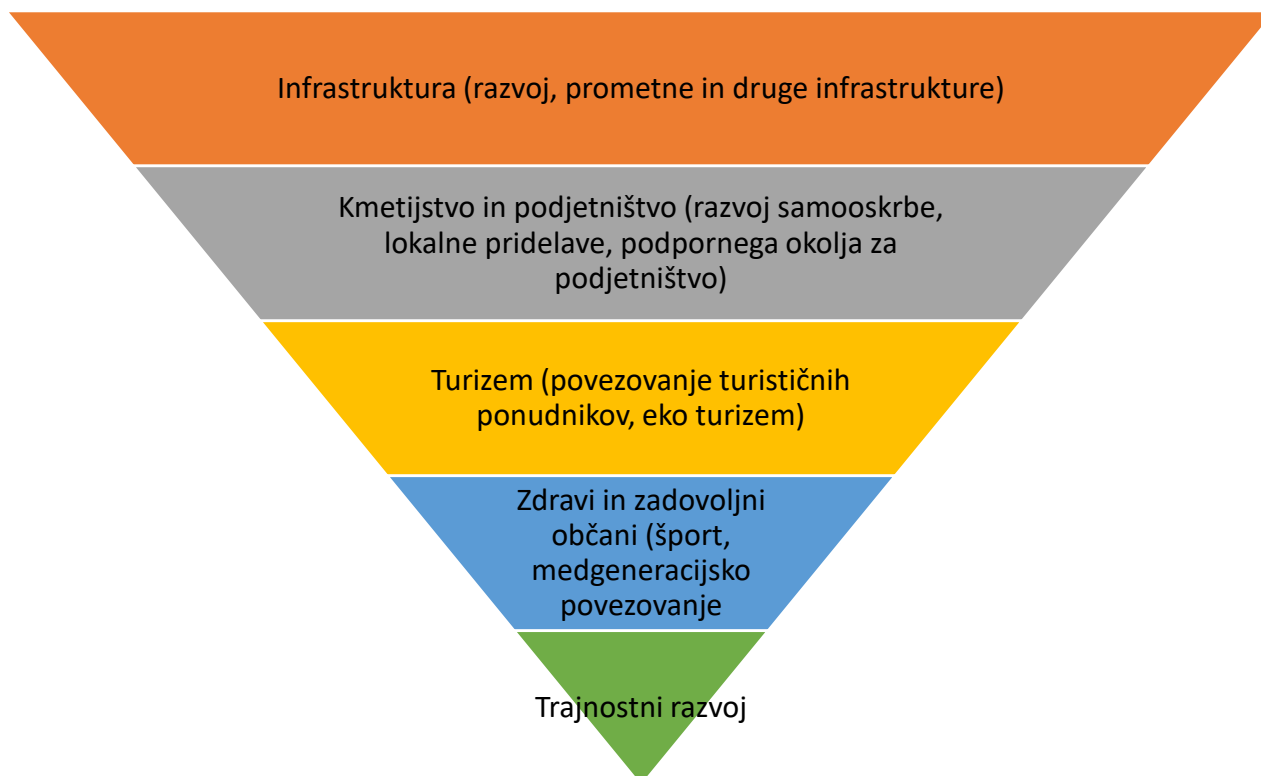

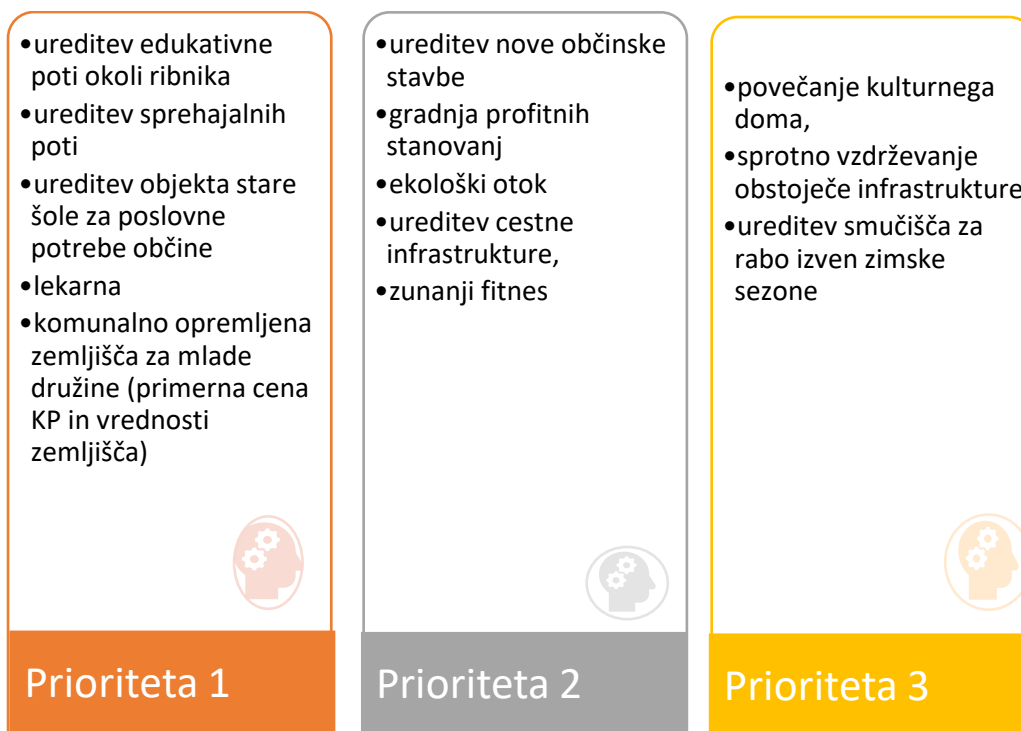
Figure 1: Prioritete razvoja občine

9.2 Razvojni cilji

Deležniki so nadalje izpostavili sledeče projekte za katere menijo, da bi doprinesli k razvoju občine in boljšemu življenju njenih občanov.

Pri tem so projekte ločili po prioritetah od najpomembnejših (projekti prioritete 1) do manj pomembnih (projekti prioritete 3).

9.3 Strateški cilji občine v prihodnje

Kot strateške cilje razvoja občine, so deležniki izpostavili sledeče:

PODROČJE	STRATEŠKI CILJ
Gospodarstvo, kmetijstvo in vinogradništvo	- Spodbujati podjetništvo in razvijati kmetijstvo, gozdarstvo in podeželje.
Turizem	- Izboljšati prepoznavnost turističnega območja.
Infrastruktura, stanovanjska politika, komunalne dejavnosti	- Zagotovitev prostorske in infrastrukturne urejenosti.
Kultura in društvena dejavnost	- Zagotavljati možnosti za organizirano kulturno, športno in drugo interesno udejstvovanje.
Zdravstvo, socialno varstvo, vzgoja, šport in izobraževanje	- Zagotavljanje pogojev za kakovostno zdravstveno in socialno oskrbo.
Varovanje okolja, zaščita in reševanje	- Zagotavljanje pogojev za varovanje okolja, zaščite in reševanja.

10 RAZVOJNI PROJEKTI

Dolgoročni razvojni načrt je temelj za bodoče razvojne aktivnosti v občini. Vsako leto bo ob sprejemanju proračuna občine izdelan načrt razvojnih programov, ki bo vseboval terminsko in vrednostno opredeljene projekte ter vire sredstev za njihovo izvedbo. Ker so sredstva omejena, bo za izvajanje razvojnega programa ključno pridobivanje sredstev iz državnega proračuna in evropskih skladov. Programi se bodo izvajali, če bo zanje izkazana zaprta finančna konstrukcija.

10.1 Strateški cilj: Spodbujati podjetništvo in razvijati kmetijstvo, gozdarstvo in podeželje

Občina Sveti Tomaž je v letu 2015 (dopolnjen 2018) sprejela Pravilnik o dodeljevanju državnih pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Sveti Tomaž za programsko obdobje 2014-2020 (Uradno glasilo občine Sveti Tomaž št. 6/2015 in 6/2018), s katerim se določajo namen, upravičenci, pogoji in postopek dodeljevanja finančnih spodbud, nadzor nad porabo dodeljenih sredstev ter ukrepi za razvoj malega gospodarstva v Občini Sveti Tomaž. Ukrepi se nanašajo na:

- spodbujanje začetnih investicij in investicij v razširjanje dejavnosti in razvoj
- spodbujanje odpiranja novih delovnih mest in samozaposlovanja
- spodbujanje izobraževanja, usposabljanja in promocije na področju podjetništva
- spodbujanje prijav podjetij na razpise
- spodbujanje projektov inovacij
- spodbujanje povezovanja podjetij z razvojnimi institucijami
- sofinanciranje stroškov najema poslovnih prostorov in obratov za novoustanovljena podjetja

Prav tako je občina Sveti Tomaž v letu 2015 sprejela Pravilnik o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Sveti Tomaž za programsko obdobje 2015 – 2020 (Uradno glasilo občine Sveti Tomaž št. 6/2015), s katerim se določa področje uporabe, pogoje, vrste pomoči s posameznimi ukrepi in druge ukrepe občine Sveti Tomaž za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja. Ukrepi se nanašajo na:

- pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo,
- pomoč za naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov,
- pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja,
- pomoč za spodbujevalne ukrepe za kmetijske proizvode,
- pomoč za plačilo zavarovalnih premij,
- pomoč za naložbe za ohranjanje kulturne in naravne dediščine na kmetijskih gospodarstvih,
- pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – de minimis in

- pomoč za izobraževanje in usposabljanje na področju nekmetijskih dejavnosti na kmetiji ter predelave in trženja.

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Privabljanje investitorjev na območje občine in s tem ustvarjanje novih delovnih mest
- Dodeljevanje pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Sveti Tomaž
- Spodbujanje ekološke pridelave
- Spodbujanje lokalne samooskrbe
- S pomočjo ustanovitve zadruga povezati vinogradnike vseh treh občin
- Spodbujanje kmetovalcev k ponujanju svojih izdelkov
- Vzpodbude in ohranjanje majhnih kmetij

10.2 Strateški cilj: Izboljšati prepoznavnost turističnega območja

Cilj je razvoj in trženje občine Sveti Tomaž kot dela turistične destinacije Jeruzalem Slovenija. Pomembno vlogo na področju turizma v občini ima Turistično društvo Sveti Tomaž, ki skrbi za ohranjanje tradicionalnih prireditev in razvoj turizma v občini. Krovna organizacija na področju upravljanja, razvoja in trženja turizma na območju občine je Turistična informativna pisarna, ki izvaja naloge na področju promocije turizma, informiranja, postavitve turistično informacijske signalizacije, sodeluje pri organizaciji prireditev in v lokalnih ter regionalnih projektih.

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Ureditev turistične točke na Kostanju z razglednim stolpom
- Ureditev edukativne sprehajalne poti ob ribniku v Savcih
- Povečati spalne kapacitete
- Umestitev kampinga v prostor (lahko na več lokacijah)

10.3 Strateški cilj: Zagotovitev prostorske in infrastrukturne urejenosti

Občina Sveti Tomaž bo sledila usmeritvam trajnostnega razvoja, kar pomeni, da bo prostorski razvoj uskladila z družbenim, gospodarskim in kmetijskim razvojem v občini.

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Ureditev športne infrastrukture
- Ureditev komunalne infrastrukture
- Sofinanciranje individualnih čistilnih naprav
- Gradnja stanovanj; profitnih in deloma neprofitnih
- Gradnja pločnikov in kolesarskih stez
- Asfaltiranje parkirišča
- Postavitev več košev – kontejnerjev za smeti
- Zagotovitev komunalno opremljenih zemljišč
- Obnova občinske ceste LC 302-081 Savci –Senčak, odsek Rucmanci -Trnovc

10.4 Strateški cilj: Zagotavljanje možnosti za organizirano kulturno, športno in drugo interesno udejstvovanje

Občina Sveti Tomaž mora zagotoviti potrebne prostorske, infrastrukturne in kadrovske pogoje za izvajanje kulturne dejavnosti ter prostorske in infrastrukturne pogoje za izvajanje športno – rekreativne dejavnosti.

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Ohranjanje kulturne dediščine
- Izboljšati informiranje občanov
- Povečanje kulturne dvorane ter tako doseči, da se lahko (ko ni možnosti na prostem) odvijajo večji dogodki

10.5 Strateški cilj: Zagotavljanje pogojev za kakovostno zdravstveno in socialno oskrbo

Ukrepi s področja zdravstvene oskrbe se nanašajo na zagotovitev prostorskih pogojev za lekarno pri Svetem Tomažu, ki je na območju občine trenutno še ni. Poleg tega je potrebno zagotoviti še druge programe, ki bodo prispevali k dobremu zdravstvenemu stanju občanov

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Razvoj programov povezovanja med športom in turizmom
- Spodbujanje gibanja – Fitnes na prostem (učilnica na prostem)
- Zagotavljanje dolgotrajne oskrbe na domu - Obiskovanje starejših na domu, ki so sami – nudenje pomoči pri opravilih
- Zagotovitev dostopa do zdravil – Ureditev lekarne
- Zagotovitev ponudbe za otroke

10.6 Strateški cilj: Zagotavljanje pogojev za varovanje okolja, zaščite in reševanja

Za dosegane cilja se bodo oblikovali projekti, ki bodo sledili sodobnim smernicam upravljanja okolja, spodbujali bomo njegovo trajnostno rabo in ohranjanje narave.

Za doseg cilja so predvideni naslednji ukrepi:

- Zagotovitev pogojev za ohranjanje naravnega zelenega okolja.
- Zagotovitev pogojev za ohranjanje življenjskega prostora divjadi.
- Čistilne akcije večkrat na leto.

11 PREGLED MOŽNOSTI SOFINANCIRANJA PROJEKTOV Z EU SREDSTVI DO LETA 2030

V poglavju so predstavljeni programi sodelovanja, preko katerih je mogoče pridobiti sofinanciranje s strani EU za izvedbo projektov.

11.1 Načrt za okrevanje in odpornost

Slovenija v NOO sledi glavnemu cilju Mehanizma za okrevanje in odpornost (v nadaljevanju: RRF1), to je spodbujati ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije, kar bomo dosegli z uravnoteženimi reformami in naložbami, ki bodo temeljile na ciljnih digitalnega in zelenega prehoda. Na ta način bomo izboljšali in okrepili odpornost gospodarstva, s čimer bo mogoče prej doseči stopnjo gospodarske rasti, ki smo jo beležili pred pandemijo. To bo doseženo z digitalno preobrazbo nekaterih sektorjev gospodarstva in družbe, skupaj z manjšimi upravnimi obremenitvami ter večjo odprtostjo in prožnostjo slovenskega gospodarstva ter s krepitvijo inovacijskega potenciala vseh relevantnih deležnikov. Pomembna bodo tudi vlaganja v okoljsko, prometno, energetske, izobraževalno, zdravstveno, socialno in drugo infrastrukturo, kar lahko v naslednjih letih bistveno prispeva h gospodarski rasti, ki bo skladna s cilji doseganja podnebne nevtralnosti do 2050.

Slovenija bo v prvi fazi koristila 1,8 milijarde evrov nepovratnih in 0,7 milijarde evrov povratnih sredstev (posojil). V skladu z Uredbo za NOO bo lahko Slovenija za dodatna povratna sredstva zaprosila še do konca avgusta 2023. Sredstva v okviru NOO bodo usmerjena v naslednja štiri ključna razvojna področja:

1. zeleni prehod,
2. digitalna preobrazba,
3. pametna, trajnostna in vključujoča rast,
4. zdravstvo in socialna varnost.

1. Zeleni prehod je ključnega pomena za pospešen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je eden od ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030 in eden od pomembnih dejavnikov zagotavljanja dolgoročne produktivnosti gospodarskih subjektov ter boljše odpornosti družbe. Hkrati s tem prispevamo tudi k doseganju ciljev Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (v nadaljevanju: NEPN) in zavez glede doseganja podnebne nevtralnosti do 2050, kar bomo dosegli s podporo reformam in naložbam na področjih:

- energetske učinkovitosti, rabe obnovljivih virov energije in trajnostne mobilnosti;
- prehoda v krožne poslovne modele;
- prilagajanja na neizbežne posledice podnebnih sprememb in izboljšanja kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

2. Digitalna preobrazba gospodarstva ter javnega sektorja in javne uprave je bistvenega pomena za dolgoročni razvoj in konkurenčnost Slovenije. Z načrtovanimi reformami in

naložbami želimo okrepiti in posodobiti digitalno infrastrukturo ter podpreti razvoj naprednih tehnoloških rešitev in storitev naslednje generacije. S tem bomo dosegli večjo učinkovitost in odpornost poslovanja na vseh področjih ter povečali inovativnost in konkurenčnost v novem digitalnem poslovnem in družbenem okolju.

3. Pametna, trajnostna in vključujoča rast: Rast produktivnosti se je v vseh razvitih gospodarstvih v zadnjih desetletjih upočasnila. Oživitev rasti produktivnosti bomo dosegli:

- s spodbujanjem inovacij in vlaganj v nove tehnologije in poslovne modele na področjih zelenega in digitalnega prehoda;
- s podporo sektorju turizma, ki je zaradi epidemije covid-19 med bolj prizadetimi panogami;
- z ukrepi na področju trga dela, kjer uvajamo spremembe, s katerimi bomo odgovorili na izzive, povezane z demografskimi vprašanji, posledicami pandemije ter z zaposlovanjem specifičnih ciljnih skupin, predvsem invalidov in mladih;
- z ukrepi za razvoj človeških virov, na katerih temelji razvoj, zato so med prednostnimi ukrepi tudi tisti na področju izobraževanja;
- z reformami za oblikovanje spodbudnega poslovnega okolja, učinkovite politike varstva konkurence in javnega naročanja.

4. Zdravstvo in socialna varnost: Ukrepi tega razvojnega področja so namenjeni zagotavljanju pravičnega, kakovostnega in finančno vzdržnega zdravstvenega in socialnega varstva za vse prebivalke in prebivalce. Zato bomo vlagali v ukrepe:

- za dvig učinkovitosti upravljanja in delovanja zdravstvenega sistema, tudi s podporo naložbam v digitalizacijo in usposabljanje kadrov ter vzpostavitev novih oblik sodelovanja v zdravstvenem sistemu;
- na področju vzpostavitve sistema dolgotrajne oskrbe s ciljem zagotavljanja kakovosti in dostopnosti teh storitev;
- za boljšo dostopnost do javnih najemnih stanovanj in tako vplivali na izboljšanje socialnega položaja identificiranih ciljnih skupin.

Osredotočili se bodo na projekte, ki so izvedljivi do konca avgusta leta 2026, ko se program zaključí.

11.2 Večletni finančni okvir 2021 - 2027

Večletni finančni okvir je dogovor o financiranju ključnih prioritet Evropske unije v sedemletnem obdobju in s tem okvir za sprejem letnih evropskih proračunov. Finančni okvir mora zagotavljati, da se odhodki unije izvršujejo na urejen način in v mejah njenih lastnih sredstev.

Sredstva evropske kohezijske politike so ključna razvojna sredstva, do katerih država lahko dostopa. Z okvirjem kohezijske politike 2021-2027 se želi nadoknaditi asimetrični razvoj regij znotraj evropske skupnosti. Prve predstavitve o finančni perspektivi v okviru evropske kohezijske politike segajo v maj 2018, ko je Evropska komisija predstavila okvir za obdobje 2021 - 2027. Glavna značilnost prihodnjega okvira je osredotočenost na ključne naložbene prioritete, pri katerih lahko Evropska unija (v nadaljevanju EU) doseže najboljše rezultate.

V predlogu Evropska komisija podpira naslednja prednostna področja:

- pametnejša Evropa (inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje);
- bolj zelena, nizkoogljična Evropa (vključno z energetske prehodom, krožnim gospodarstvom, prilagajanjem podnebnim spremembam in obvladovanjem tveganj);
- bolj povezana Evropa (mobilnost in povezljivost z informacijsko komunikacijsko tehnologijo);
- bolj socialna Evropa (evropski steber socialnih pravic in podpora za zdravstveno varstvo);
- Evropa bliže državljanom (trajnostni razvoj mestnih, podeželskih in obalnih območij ter lokalne pobude).

Ključna novost, ki jo prinaša posodobljeni okvir evropske kohezijske politike v obdobju 2021 - 2027 je združeno izvajanje skladov in enoten sklop pravil, ki zmanjšujejo birokracijo in prinašajo enostavnejše postopke v okviru dodelitve sredstev. Prav tako bo več pozornosti namenjeno povečani prožnosti in morebitnim spremembam prioritet, ki jih narekujejo nastajajoče potrebe. Evropska kohezijska politika v obdobju 2021 - 2027 omogoča več sinergije, povezovanja in sodelovanja pri uresničevanju skupnih ciljev na področju inovacij, podnebnih ukrepov, rasti, ustvarjanja novih delovnih mest in skladen regionalni razvoj. Ker je EU zavezana transparentnosti in preglednosti bo za vse programe še naprej v veljavi preverjanje v naprej določenih merljivih ciljev. Novi okvir uvaja letni pregled uspešnosti v obliki političnega dialoga med organi pristojnimi za programe in komisijo. Za povečanje preglednosti bodo državljani lahko spremljali dvomesečna poročila o izvajanju, ki bodo objavljena na podatkovni platformi o koheziji.

Slovenija je za potrebe evropske kohezijske politike razdeljena v dve kohezijski regiji – Zahodno in Vzhodno. Po zadnjih razpoložljivih statističnih podatkih iz leta 2016 dosega zahodna kohezijska regija 99 odstotkov povprečne razvitosti EU, vzhodna 68 odstotkov. Celotna Slovenija pa dosega 83 odstotkov razvitosti EU. Slovenija je bila v pogajanjih o evropskem proračunu, ki so se zaključila julija 2020, uspešna, saj ostaja neto prejemnica. V prihodnjih sedmih letih (2021 - 2027) bo prejela 2,9 milijarde evrov na področju evropske kohezijske politike, 1,5 milijarde sredstev v okviru kmetijske politike in 100 milijonov iz Sklada za pravičen prehod. Sklad za pravičen prehod predstavlja ključno orodje za območja, ki jih bo prehod k podnebni nevtralnosti najbolj prizadel.

11.3 Skupna kmetijska politika

Pri novi Skupni kmetijski politiki EU (v nadaljevanju. SKP) bo namesto dosedanjih pravil in skladnosti poudarek na rezultatih in smiselnosti (smotnosti) ukrepov.

SKP po letu 2020 bo enostavnejša in še bolj prilagojena potrebam kmetom, temeljila pa bo na treh splošnih in devetih specifičnih ciljih. Splošni cilji so podkrepjeni s horizontalnim ciljem in razširjanjem znanja, dodaten poudarek je na inovacijah in digitalizaciji v kmetijstvu in na podeželskih območjih.

Trije splošni cilji:

- spodbujanje prehranske varnosti;
- krepitev skrbi za okolje in podnebni ukrepov;
- krepitev podeželskih območij.

Devet specifičnih ciljev:

- podpora za vzdržne dohodke in odpornost kmetij po vsem ozemlju EU za večjo prehransko varnost;
- krepitev tržne usmerjenosti in povečanje konkurenčnosti, tudi z večjim poudarkom na raziskavah, tehnologiji in digitalizaciji;
- izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi;
- prispevanje k blažitvi podnebni sprememb in prilagajanju nanje ter k trajnostni energiji;
- spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak;
- prispevanje k varstvu biotske raznovrstnosti;
- privabljanje mladih kmetov in spodbujanje razvoja podjetij na podeželskih območjih;
- spodbujanje zaposlovanja, rasti, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželskih območjih, vključno z bio gospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom;
- izboljšanje odziva kmetijstva EU na potrebe družbe po hrani in zdravju, vključno z zdravo hrano, ter dobrobiti živali.

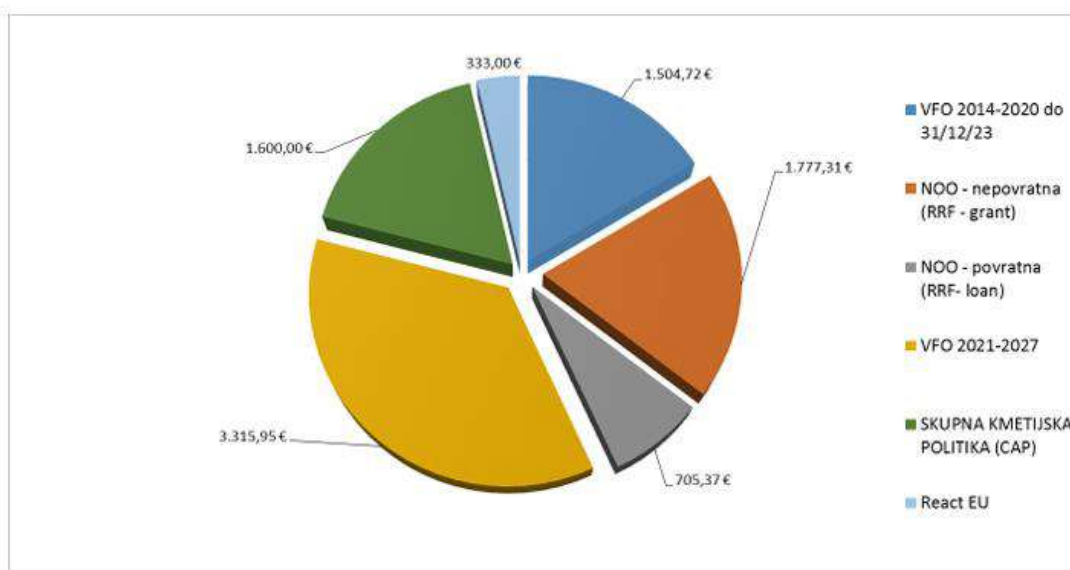
V okviru Strateškega načrta 2023–2027 ima Slovenija na voljo 1,2 mrd EUR sredstev iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)

Večletni finančni okvir 2021–2027 (VFO 2021–2027): Sredstva za Slovenijo znašajo 1,8 mrd EUR, od tega:

- za neposredna plačila I. stebra: 920,7 mio EUR
- za vinogradništvo v okviru I. stebra: 33,9 mio EUR
- za čebelarstvo v okviru I. stebra: 4,5 mio EUR
- za II. steber oziroma za politiko razvoja podeželja iz VFO: 795,6 mio EUR
- za II. steber oziroma za politiko razvoja podeželja iz instrumenta EU za okrevanje (»Next Generation EU«): 73,3 mio EUR

Spodnji graf prikazuje razpoložljiva sredstva do leta 2030 iz različnih mehanizmov.

Graf 20: Razpoložljiva sredstva do leta 2030 iz različnih mehanizmov

Finančni okvir evropskih sredstev iz različnih mehanizmov do leta 2030

	NOO - SVRK		React EU		VFO 2021-2027		SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA		SKUPAJ		SKUPAJ (NEPOVRATNA + POSOJILA) v mio EUR
	NEPOVRATNA (v mio EUR)	POSOJILA (mio EUR)	Vsebina	NEPOVRATNA (v mio EUR) EU del	Vsebina	NEPOVRATNA (mio EUR) EU del	Vsebina	NEPOVRATNA (mio EUR) EU del	NEPOVRATNA (mio EUR)	POSOJILA (mio EUR)	
ZELENI PREHOD	551,75 €	513,00 €	Digitálni in zeleni prehod	56,64	CP2 in CP3	1.387,92 €			1.996,31 €	513,00 €	2.509,31 €
DIGITALNA PREOBRAZBA	316,67 €		Digitálni in zeleni prehod	53,16	CP1 (digitalno)	95,58 €			465,41 €		465,41 €
PAMETNA, TRAJNOSTNA IN VKLJUČUJOČA RAST	663,99 €	73,37 €	Zagotavljanje obratnega kapitala in naložbene podpore mali, srednje in velikim podjetjem, Podpora pri zaposlovanju mladim, Podpora najrevnejšim v naši družbi	28,08	CP1 (brez digitalnega)	439,56 €			1.131,63 €	73,37 €	1.205,00 €
ZDRAVSTVO IN SOCIALNA VARNOST	244,90 €	119,00 €	Področje krepitve odpornosti zdravstvenih sistemov, Krepitve odpornosti na področju socialnega varstva upoštevajoč de institucionalizacijo	195,12	CP4 + FEAD	913,61 €			1.353,63 €	119,00 €	1.472,63 €
OSTALO					SPP, CP5, CP7(TP) in CILJ 2	479,28 €		1.600,00 €	2.079,28 €		2.079,28 €
Skupaj	1.777,31 €	705,37 €		333		3.315,95 €		1.600,00 €	7.026,26 €	705,37 €	7.731,63 €

Skupaj EU del	1.777,31 €	705,37	2.482,68 €	333		3.315,95 €		1.600,00 €	7.026,26 €	705,37 €	7.731,63 €
Skupaj SI del	0,00 €			54,86		1.280,91 €		- €	1.335,77 €	- €	1.335,77 €
Skupaj EU+ SI del	1.777,31 €			387,86		4.596,86 €		1.600,00 €	8.362,03 €	705,37 €	9.067,40 €

SREDSTVA VFO 14-20 DO 31/12/23 (preostalo na dan 1.7.2021)	EU (v mio EUR)	SI (v mio EUR)	SKUPAJ (v mio EUR)
	1.280,73 €	223,99 €	1.504,72 €

Tabela 10: Finančni okvir evropskih sredstev iz različnih mehanizmov do leta 2030

12 SPREMLJANJE IZVAJANJA RAZVOJNEGA NAČRTA IN NJEGOVO DOPOLNJEVANJE

Občina Sveti Tomaž bo potrdila Dolgoročni razvojni načrt Občine Sveti Tomaž 2022-2030 na eni od sej občinskega sveta.

V operativno izvajanje projektov Dolgoročnega razvojnega načrta občine Sveti Tomaž bo vključena občinska uprava ter ves sistem javnih zavodov in služb, ki delujejo na različnih področjih in vplivajo na razvoj občine Sveti Tomaž.

Spremljanje razvojnega načrta je razdeljeno na:

- tekoče spremljanje izvajanja projektov,
- letno spremljanje izvajanje projektov.

Za tekoče in letno spremljanje izvajanja projektov je zadolžena občinska uprava Občine Sveti Tomaž oziroma odgovorna oseba katero določi župan.

Dolgoročni razvojni načrt Občine Sveti Tomaž je dinamični dokument, ki bo tekom izvajanja glede na nove situacije doživljal spremembe, dopolnitve in popravke. Dokument se bo usklajeval z občinsko upravo in predstavniki javnih zavodov ter služb. Razvojno raziskovalni center RRC Ormož bo spremljal izvajanje razvojnega načrta ter poročal in pripravljaj dopolnitve Dolgoročnega razvojnega načrta Občine Sveti Tomaž.

13 INFORMIRANJE JAVNOSTI

Občina Sveti Tomaž bo skrbela, da bodo občani objektivno in ažurno obveščeni o delu župana in občinske uprave ter vseh pomembnih dogajanjih v občini. Pri tem si bo prizadevala za vzpostavitev dvosmerne komunikacije, ki bo omogočala pridobitev konstruktivnega javnega mnenja občanov, njihovih pobud in pripomb.

Občina bo javnost obveščala preko svoje uradne spletne strani in klasičnih medijev ter biltena, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva.

14 ZAKLJUČEK

V Dolgoročnem razvojnem načrtu Občine Sveti Tomaž 2022-2030 so podane jasne smernice in želje občanov, ki jih bodo občinski svet, župan in občinska uprava in drugi deležniki v največji možni meri upoštevali pri pripravi razvojnih programov in oblikovanju letnih proračunov.

Hkrati je dokument lahko tudi podlaga za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev prek javnih razpisov. Dolgoročni razvojni načrt se bo uresničeval v konsenzu med različnimi deležniki, saj bomo le tako lahko pripravili pogoje za doseganje vizije razvoja občine Sveti Tomaž in s tem izboljševali kakovost življenja prebivalcev občine.

Dolgoročni razvojni načrt bo doprinesel k skladnemu razvoju na gospodarskem in kmetijskem področju. S tem bomo omogočili prihodnjim generacijam pogoje za nadaljnji razvoj.